

## سؤالات و پانسخنامه آزمون مرکز مشاوران قوه قضائیه ۱۳۹۰

تهیه شده توسط پایگاه خبری اعتبار

|                        |    |
|------------------------|----|
| حقوق مدنی.....         | ۲  |
| آیین دادرسی مدنی.....  | ۱۲ |
| حقوق تجارت.....        | ۲۸ |
| حقوق جزا.....          | ۴۱ |
| آیین دادرسی کیفری..... | ۴۷ |
| امور حسبی.....         | ۵۲ |
| حقوق ثبت.....          | ۶۲ |
| متون فقه.....          | ۷۳ |

[→ برای عضویت در کانال تلگرام اعتبار اینجا کلیک کنید ←](#)

[→ برای عضویت در خبررسان تلگرام اعتبار اینجا کلیک کنید ←](#)

[→ برای عضویت و پیگیری صفحه اینستاگرام اعتبار اینجا کلیک کنید ←](#)

[→ برای دریافت تازه ترین مطالب، در خبرنامه ایمیلی اعتبار عضو شوید ←](#)

## حقوق مدنی

۱. کسی که مالی به عاریه یا به ودیعه در دست اوست بر طبق قانون در چه صورت در حکم غاصب است؟

الف) در صورتی که تعدی و تفریط نماید.

ب) در صورتی که آن را به غیر انتقال دهد.

ج) در صورتی که منکر ودیعه یا عاریه بودن مال گردد.

د) در صورتی که آن را تلف کرده باشد.

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۳۱۰ قانون مدنی: «اگر کسی که مالی به عاریه یا به ودیعه و امثال آنها در دست او است منکر گردد، از تاریخ انکار در حکم غاصب است». در صورت تعدی یا تفریط ید امانی به ید ضمانی تبدیل می شود ولی در حکم غاصب نیست و فقط در حالت انکار ودیعه یا عاریه در حکم غاصب است.

۲. هر گاه چیز معین به عنوان جنس فروخته شود و در واقع از آن جنس نباشد بیع چه حکمی دارد؟

الف) باطل است.

ب) غیرنافذ است.

ج) صحیح است.

د) قابل فسخ است.

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۳۵۳ قانون مدنی: «هرگاه چیزی معین به عنوان جنس خاصی فروخته شود و در واقع از آن جنس نباشد بیع باطل است و نسبت به مابقی مشتری حق فسخ دارد». در مواردی که عین معین فروخته شود و سپس مشخص شود خصوصیات مطروحه را ندارد بیع باطل است درحالی که اگر عین کلی باشد بیع باطل نیست و متعهد مجبور به تسلیم مبیعی با همان مشخصات می شود. هنگامی که شرط اساسی نباشد بیع باطل است و هنگامی که شرط در عقد ذکر شده باشد که نشان از اهمیت آن بدهد حق فسخ ایجاد می کند و در صورت عدم تصریح در عقد تاثیری ندارد.

۳. بر اساس ماده ۷۱۲ قانون مدنی هر گاه مضمون له فوت شود و ضامن وارث او باشد حق رجوع به مضمون عنه ..... .

الف) ندارد چون ضمان مبتنی بر نقل ذمه است.

ب) ندارد چون در حکم تهاتر است.

ج) دارد چون نوعی هبه است.

د) دارد چون مالکیت ما فی الذمه اتفاق افتاده است.

گزینه د صحیح است

طبق ماده ۳۰۰ قانون مدنی مالکیت ما فی الذمه رخ داده و طبق ماده ۷۱۲ قانون مدنی هرگاه مضمون له فوت شود و ضامن وارث او باشد حق رجوع به مضمون عنه دارد. مالکیت مافی الذمه عبارت است از اینکه بر اثر فوت یکی از دو شخص که بین اینها رابطه تعهد موجود است دین یا طلب او به سبب وراثت یا وصایت به شخصی که طرف دوم تعهد است (مدیون) انتقال پیدا کند یا اینکه طلبی به اراده طلبکار به بدهکار منتقل گردد. مثال: مانند آنکه شخصی به پدر خود مبلغ ده هزار ریال بدهکار باشد و قبل از ادای دین مزبور پدر فوت کند در این صورت مدیون که پسر متوفی است وارث متوفی خواهد بود و از اموال او و از جمله ده هزار ریال ارث می برد و در نتیجه پسر به پدر به خاطر دینی که داشته مدیون و به جهت وراثت بستانکار از همان دین می شود و چون شخص نمی تواند به خود مدیون و از خود طلبکار باشد در نتیجه دین ساقط می شود. هرگاه پسر وارث منحصر پدر باشد تمام تعهدات به علت مالکیت مافی الذمه ساقط و در غیر این صورت تعهد به نسبت سهم الارث او از اموال مورث ساقط خواهد شد.

۴. تفاوت عقد معلق با عقد مؤجل در چیست؟

الف) عقد مؤجل همان عقد معلق است.

ب) عقد مؤجل همان عقد منجز است برعکس عقد معلق که اثر آن موقوف و احتمالی است.

ج) عقد مؤجل در انشاء موقوف و عقد معلق در اثر موقوف است.

د) عقد معلق فاقد قصد انشاء و عقد مؤجل منوط به قصد انشاء است.

گزینه ب صحیح است

عقد معلق عقد منجزی است که محقق شده لیکن اجرای آن منوط به گذشت زمان است درحالیکه درعقد معلق، اثر عقد منوط به امر دیگری است و محتمل الوقوع است. تعلیق نقطه مقابل تنجیز است. عقد منجز طبق تصریح قانونگذار آن است که تاثیر آن

بر حسب انشا موقوف به امر دیگری نباشد والا معلق خواهد بود. پس از این تعریف برمی آید که عقد منجز عقدی است که در آن ایجاد اثر حقوقی مثلاً در عقد بیع انتقال مالکیت منوط به امری نشده است، درحالی که عقد معلق برعکس آن است یعنی تحقق ماهیت عقد (اثر حقوقی) موقوف بر وقوع امری شده است و در واقع قصد مشترک بدون تحقق آن امر عقد را ایجاد نمی کند. نباید عقد معلق را با عقد مشروط اشتباه گرفت. در عقد مشروط طرفین در ضمن تعهدات اصلی که دارند یکسری تعهدات ضمنی و فرعی را هم برعهده می گیرند که این شرط یا شروط باید صریح و روشن بوده و مشروط علیه ملزم به انجام شرط است والا از طریق دادگاه الزام می شود و در صورت عدم امکان اجرای شرط هم حق فسخ برای مشروط له (کسی که شرط به نفع او است) به وجود می آید. در حالی که در عقد معلق شرط تعلیقی امری ممکن الحصول است که وقوع آن برای طرفین محل تردید است. در ضمن طرفین بدون وقوع شرط اصلاً عقدی را اراده نمی کنند و در صورت عدم وقوع شرط نمی توان متعهد را ملزم به انجام شرط کرد.

۵. به موجب ماده ۱۰۸۱ قانون مدنی اگر در عقد نکاح شرط شود که در صورت عدم تأدیه مهر در مدت معین نکاح باطل خواهد شد ..... این شرط چه نوع شرطی است و اثر آن در نکاح چیست؟

الف) شرط فعل - موجب بطلان نکاح است.

ب) شرط فعل حقوق منفی - موجب بطلان مهر است.

ج) شرط نتیجه قطعی - نکاح صحیح و مهر باطل است.

د) شرط فاسخ - نکاح و مهر صحیح ولی شرط باطل است.

گزینه د صحیح است

شرط فاسخ است که در عقد نکاح به علت نامشروع بودن شرط، شرط باطل ولی نکاح و مهر صحیح است. شرط فاسخ علاوه بر عقد بیع، در سایر عقود تملیکی مانند صلح، هبه معوض یا هر عنوان دیگر نیز قابل لحاظ است. به همین خاطر، حقوق دانان از آن به عنوان «معامله با حق استرداد» یاد می کنند تا عنوان آن شامل سایر معاملات شود. برخی از معاملات، فسخ پذیر نیستند مانند نکاح. بنابراین شرط فاسخ در آن ها قابل لحاظ نیست. شرط خیار یا شرطی که حق فسخ نکاح را به یکی از دو طرف بدهد شرط نامشروعی است که باطل است ولی مبطل نکاح نیست.

۶. چنانچه دادگاه به موجب حکم مسئولیت حضانت طفل را به پدر واگذار نماید ولی پدر خودداری کند:

الف) دادگاه ولی مذکور را عزل می کند.

ب) دادگاه برای هر بار تخلف او را به پرداخت مبلغی محکوم می کند.

ج) دادگاه ولی مذکور را حبس می کند.

د) دادگاه با تخلف حضانت را به دیگری واگذار می نماید.

گزینه ب صحیح است

طبق ماده ۱۴ قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۵۳: «هرگاه دادگاه خانواده تشخیص دهد کسی که حضانت طفل به او محول شده از انجام تکالیف مربوط به حضانت خودداری کرده یا مانع ملاقات طفل با اشخاص ذی حق شود او را برای هر بار تخلف به پرداخت مبلغی از هزار ریال تا ده هزار ریال و در صورت تکرار به حداکثر مبلغ مذکور محکوم خواهد کرد». نگاهداری اطفال هم حق و هم تکلیف ابویین است. هیچ یک از ابویین حق ندارند در مدتی که حضانت طفل به عهده آن هاست از نگهداری او امتناع کنند. قانون حمایت خانواده مجازاتی را در این زمینه مقرر کرده است.

## ۷. استفاده شوهر از نام خانوادگی زن:

الف) در هر حال با موافقت زن صورت می گیرد.

ب) با موافقت دارنده حق تقدم صورت می گیرد.

ج) با موافقت زن و در طول زندگی مشترک صورت می گیرد.

د) در هر حال باطل است.

گزینه ب صحیح است

شوهر باید طبق ماده ۴۱ قانون ثبت احوال ا مانند اشخاص دیگر از دارنده حق تقدم اجازه بگیرد و امتیاز خاصی در این زمینه ندارد. زوجه می تواند با موافقت همسر خود تا زمانی که در قید زوجیت می باشد از نام خانوادگی همسر خود بدون رعایت حق تقدم استفاده کند و در صورت طلاق ادامه استفاده از نام خانوادگی موکول به اجازه همسر خواهد بود. درمورد زوجه این امتیاز وجود دارد که نیاز به اجازه از دارنده حق تقدم نیست. درحالی که برای زوج چنین امتیازی در نظر گرفته نشده و باید مانند سایر اشخاص از دارنده حق تقدم اجازه بگیرد.

۸. آقای X، دفتر خاطرات پدر بزرگ خود را که در جریان جنگ تحمیلی نوشته در ازای ۱۰۰ میلیون ریال از یک نمایشگاه دار حرفه ای خریداری می کند، در این صورت حکم این معامله چیست؟

الف) باطل است.

ب) غیرنافذ است.

ج) قابل فسخ است.

د) صحیح است.

گزینه د صحیح است

ملاک شخصی بودن در مالیت داشتن مورد معامله. مورد معامله باید مالیت داشته و متضمن منفعت عقلانی مشروع باشد. مالیت مفهومی نسبی است که در شرایط مختلف و نسبت به افراد گوناگون در اوضاع و احوال متغیر است.

## ۹. اثر اشتباه در کدام یک از گزینه‌های زیر متفاوت با بقیه گزینه‌هاست؟

الف) اشتباه در شخصیت طرف جایی که علت عمده عقد باشد.

ب) اشتباه در خود موضوع معامله

ج) اشتباه در اوصاف جوهری مورد معامله

د) اشتباه در ارزش مورد معامله

گزینه د صحیح است

اشتباه در ۴ مورد موجب بطلان معامله می شود:

- اشتباه در نوع یا ماهیت عقد
- اشتباه در مورد عقد یا مورد معامله
- اشتباه در خود موضوع معامله یا وصف جوهری یا ذاتی مورد معامله
- اشتباه در شخص معامله که شخصیت او علت عمده عقد باشد. به نظر دکتر کاتوزیان اشتباه در ارزش مورد معامله فقط به مغبون اختیار فسخ می‌دهد و هیچ‌گاه موجب عدم نفوذ و بطلان آن نمی‌گردد. اشتباه در قیمت جنس مورد معامله به هنگامی که غبن فاحش نباشد، بی تاثیر در صحت عقد است. اشتباه در اوصاف فرعی در صورتی موجب ایجاد حق فسخ می‌شود که طرفین در قرارداد قید و تراضی کرده باشند در غیر این صورت به صحت عقد لطمه ای وارد نمی‌کند. اشتباه در انگیزه طرفین اثر حقوقی ندارد. اشتباه در علت معامله اثری ندارد.

## ۱۰. اقرار به نفع متوفی درباره ورثه او:

الف) مؤثر بوده و به سود آن‌هاست.

ب) اثری ندارد.

ج) قابل استناد نیست ولی صحیح است.

د) غیرنافذ و منوط به رضایت وراثت است.

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۱۲۶۷ قانون مدنی اقرار به نفع متوفی درباره ورثه او مؤثر خواهد بود. بر حسب قانون مقرله باید بتواند دارای آنچه به نفع او اقرار شده است، بشود. بنابراین معلوم می‌شود که مقرله باید در زمان اقرار، موجود باشد. با این وجود، قانون مدنی، اقرار به سود متوفی را مؤثر می‌داند و اثر آن را به سود وارثان تحلیل می‌کند.

۱۱. در صحت اقرار تصدیق مقرله شرط نیست اما استثنای این حکم در کدام گزینه صحیحاً قید شده است؟

الف) اقرار برای حمل

ب) اقرار به عقد

ج) اقرار به نسب

د) اقرار به ضمان

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۱۲۷۳ قانون مدنی اقرار به نسب در صورتی صحیح است که اولاً تحقق نسب بر حسب عادت و قانون ممکن باشد ثانیاً کسی که به نسب او اقرار شده تصدیق کند مگر در مورد صغیری که اقرار بر فرزندی او شده بشرط آنکه منازعی در بین نباشد. نسب با اقرار نیز ثابت می‌شود و این تنها موردی است که قانون مدنی درباره آن حکم خاص دارد. در صحت اقرار، تصدیق مقرله شرط نیست ولی استثنای آن اقرار به نسب است.

۱۲. اگر بعد از عقد انجام شرط ممتنع شود یا معلوم شود حین العقد ممتنع بوده است مشروط له با دو شرط حق فسخ عقد را دارد. این دو شرط در کدام گزینه صحیحاً قید شده‌اند؟

الف) ناآگاهی مشروط له از بطلان شرط - فایده‌دار بودن موضوع شرط

ب) ناآگاهی مشروط له از بطلان شرط - بی‌فایده بودن موضوع شرط

ج) مالیت داشتن شرط - مشروع بودن شرط

د) معین بودن شرط - مشروع بودن شرط

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۲۴۰ قانون مدنی: «اگر بعد از عقد انجام شرط ممتنع شود یا معلوم شود که حین العقد ممتنع بوده است کسی که شرط به نفع او شده است اختیار فسخ معامله را خواهد داشت مگر این که امتناع مستند به فعل مشروط له باشد». ممتنع شدن انجام شرط پس از انعقاد قرارداد یا در صورتی که حین العقد ممتنع بوده ولی مشروط له از ممتنع بودن ناآگاه بوده است، موجب ایجاد حق فسخ قرارداد برای مشروط له می شود.

### ۱۳. اگر موضوع تعهد عین شخصی نبوده و کلی باشد متعهد چگونه باید تعهد خود را به جا آورد؟

الف) باید از بهترین فرد عین کلی را تسلیم کند.

ب) باید حد متوسط عین کلی را بدهد.

ج) کافی است که متعهد از فردی که معیوب نیست ایفای تعهد کند.

د) صرف ایفای تعهد ولو معیوب کفایت می کند چون طرف مقابل هم حق فسخ دارد.

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۲۷۹ قانون مدنی: «اگر موضوع تعهد عین شخصی نبوده و کلی باشد متعهد مجبور نیست که فرد اعلاای آن ایفاء کند لیکن از فردی هم که عرفاً معیوب محسوب است نمی تواند بدهد». در انتخاب فرد کلی، از عالی ترین نوع آن تا مرز فردی که در عرف معیوب است آزادی دارد زیرا ظاهر عرفی و بنای دو طرف بر این است که کالای سالم تحویل داده شود. سود متعهد در این است که مصداقی میانه و متوسط را برگزیند، مصداقی که عیب قابل ملاحظه ندارد ولی اعلا هم نیست.

### ۱۴. در معاملات فضولی وضعیت عدم نفوذ معامله:

الف) حتی بعد از مرگ مالک نیز باقی می ماند.

ب) با مرگ مالک از بین می رود.

ج) با مرگ مالک به دین طبیعی تبدیل می شود.

(د) با مرگ از طرف وراث تجزیه شده ولی حق قبول دارند.

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۲۵۳ قانون مدنی در معامله فضولی اگر مالک قبل از اجازه یا رد فوت نماید اجازه یا رد با وارث است. قانون مدنی فقط در ماده ۲۵۳، در بحث معاملات فضولی که یکی از مصادیق معاملات غیر نافذ می باشد بعد از فوت مالک، رد و اجازه را از طریق ارث به ورثه منتقل نموده، اما در سایر معاملات غیر نافذ حکمی را بیان نکرده است. ارث حق رد و اجازه، در معاملات غیر نافذ از جمله احکام می باشد، یعنی اینکه اجازه و رد هم از نظر فقها و هم حقوق دانان حکم محسوب می گردد. در نتیجه با توجه به عدم به ارث رسیدن و انتقال احکام، رد و اجازه به طور مستقل قابلیت به ارث رسیدن را ندارد. ولی ماده ۲۵۳ قانون مدنی، ارث رد و اجازه را مورد پذیرش خود قرار داده است.

#### ۱۵. در حقوق ایران اصل بر اراده باطنی است یا اراده ظاهری؟

الف) اصل بر اراده باطنی است مانند نکاح

ب) اصل بر اراده باطنی است به استثنای بیع

ج) اصل بر اراده ظاهری است به استثنای نکاح

د) استثنائاً ممکن است اراده ظاهری موضوعیت داشته باشد مانند نکاح

گزینه د صحیح است

اصل بر اراده باطنی است و استثنائاً در مواردی ممکن است اراده ظاهری موضوعیت داشته باشد. در حقوق قصد درونی سازنده عقد است. مفاد قانون مدنی حاکی از حکومت قصد باطنی دارد. در فرض تعارض این دو اراده، اراده باطنی حاکم است.

#### ۱۶. ملاک تعیین مهرالمتعه کدام است؟

الف) حال مرد از حیث شرافت خانوادگی و اصالت

ب) حال زن از حیث غنا و فقر

ج) حال مرد از حیث غنا و فقر

د) حال زن از حیث شرافت خانوادگی و اصالت

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۱۰۹۴ قانون مدنی برای تعیین مهرالتمعه حال مرد از حیث غنا و فقر ملاحظه می شود. در صورتی که مرد اقدام به طلاق زن قبل از زناشویی و قبل از تعیین مهر نماید، زن مستحق مهر نیست ولیکن بر عهده مرد است که مهرالتمعه را به زن پرداخت کند. مهرالتمعه هدیه ای است که مرد برحسب وضعیت و امکانات مالی خود (اگر ثروتمند باشد بیشتر و اگر فقیر باشد نیز به اندازه دارایی خود) به زن پرداخت می نماید. شرایط مهرالتمعه. برای استحقاق زن برای مهرالتمعه سه شرط لازم است: در عقد نکاح مهری ذکر نشده باشد و بعداً نیز زوجین آن را تعیین نکرده باشند. / زناشویی واقع نشده باشد. / زوجین با طلاق از هم جدا شده باشند، نه با فوت یا بذل مدت یا فسخ نکاح. در تعیین مهرالتمعه برخلاف مهرالمثل، وضع مالی و توان اقتصادی مرد مالک می باشد. و دیگر شایستگی موقعیت خانوادگی و اجتماعی زن موردنظر نیست. بلکه اسطاعت مالی مرد لحاظ می گردد.

#### ۱۷. هر گاه در عقد وکالت بعد از انعقاد آن متعلق وکالت از بین برود، عقد:

(الف) باطل است.

(ب) قابل فسخ است.

(ج) منفسخ می شود.

(د) برای انحلال نیاز به تراضی دارد.

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۶۸۳ قانون مدنی هرگاه متعلق وکالت از بین برود یا موکل عملی را که مورد وکالت است خود انجام دهد یا به طور کلی عملی که منافعی با وکالت وکیل باشد به جا آورده مثل این که مالی را که برای فروش آن وکالت داده بود خود بفروشد وکالت منفسخ می شود. وکالت عقدی است جایز. طبیعتاً به درخواست هریک از طرفین یا فوت و حجر یکی از آن ها منحل می شود. وکالت به طرق ذیل مرتفع می شود:

- به عزل موکل

- به استعفای وکیل

- به موت یا جنون یا سفه وکیل یا موکل

- از بین رفتن متعلق وکالت

- پایان مدت در وکالت مدت دار

۱۸. برای چه نوع مالی می‌توان رهن داد؟

الف) مالی که عین معین باشد.

ب) کلی در معین

ج) برای هر مالی که در ذمه باشد

د) هیچ کدام

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۷۷۵ قانون مدنی برای هر مالی که در ذمه باشد ممکن است رهن داده شود ولو عقدی که موجب اشتغال ذمه است قابل فسخ باشد. دادن رهن برای دین ناشی از عقد خیاری ممکن است. مال مرهون حتما باید عین معین باشد و رهن دین و منفعت باطل است.

۱۹. کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

الف) ابراء مربوط به سقوط حق دینی است.

ب) اعراض مربوط به سقوط حق عینی است.

ج) ابراء از اسباب سقوط تعهد است.

د) همه موارد

گزینه د صحیح است

ابراء عملی انشائی است که موجب سقوط تعهدات می‌شود و نتیجه آن براءة ذمه مدیون است. اعراض یعنی اسقاط حق شخص نسبت به شیء یا به اراده صاحب حق، بنابراین اعراض يك عمل حقوقي يك طرفه و ایقاع می‌باشد. ابراء ویژه اسقاط حق دینی (تعهد) است و اعراض سبب سقوط حق عینی است.

۲۰. کدام یک از شروط ذل باطل و مبطل است؟

الف) شرطی که انجام آن غیر مقدور است.

ب) شرطی که مالیت ندارد.

ج) شرطی که در آن نفع و فایده نباشد.

د) شرط نامشروعی که جهت معامله را نامشروع می‌کند.

گزینه د صحیح است

طبق ماده ۲۳۳ قانون مدنی شروط مفصله ذیل باطل و موجب به بطلان عقد است:

۱- شرط خلاف مقتضای عقد

۲- شرط مجهولی که جهل به آن موجب جهل به عوضین شود.

شروط زیر باطل است ولی مفسد عقد نیست:

- شرطی که انجام آن غیر مقدور باشد.

- شرطی که در آن نفع و فایده نباشد.

- شرطی که نامشروع باشد.

## آیین دادرسی مدنی

۲۱. اگر پرونده‌ای در نزد قاضی مجتهدی مطرح گردد و آن قاضی قانون حاکم بر موضوع را خلاف شرع بداند:

الف) قاضی باید به پرونده رسیدگی نماید در غیر این صورت مستنکف از احقاق حق می‌باشد.

ب) قاضی باید از رسیدگی خودداری و پرونده را در قالب دستور قضایی به نزد رئیس حوزه قضایی بفرستد.

ج) قاضی باید با صدور قرار امتناع از رسیدگی، پرونده را نزد رئیس حوزه قضایی بفرستد.

د) قاضی باید نسبت به پرونده مذکور قرار عدم استماع دعوا صادر و پرونده را به مقام ارجاع بازگرداند.

گزینه ج صحیح است

طبق تبصره ماده ۳ قانون آیین دادرسی مدنی چنانچه قاضی مجتهد باشد و قانون را خلاف شرع بداند پرونده به شعبه دیگری جهت رسیدگی ارجاع خواهد شد. اگر قانون در مورد پرونده‌ای که قاضی مجتهد رسیدگی می‌نماید خلاف نظر اجتهادی او باشد

قاضی مجتهد قرار امتناع از رسیدگی صادر می نماید. قرار امتناع از رسیدگی در مواد ۹۲ و ۸۹۲ قانون آیین دادرسی مدنی صراحتاً پیش بینی شده است.

قرار عدم استماع در صورتی صادر می شود که قانونگذار در خصوص مورد، قرار رد دعوا را پیش بینی ننموده است. این قرار از اعتبار امر قضاوت شده برخوردار نیست.

## ۲۲. کدام یک از دعاوی زیر غیر مالی اعتباری است؟

(الف) اعسار

(ب) تصرف عدوانی

(ج) استرداد سند

(د) همه موارد

گزینه ب صحیح است

طبق ماده ۷ قانون تشکیل دادگاه های حقوقی یک و دو دعای تصرف عدوانی غیر مالی اعتباری است.

دعای اعسار با توجه به رای وحدت رویه شماره ۶۶۲ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۹ هیأت عمومی دیوان عالی کشور و ماده ۱۴ قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی<sup>۲</sup>، غیر مالی است؛ لذا گزینه الف و د صحیح نخواهد بود. دعای استرداد سند دعوی الحاقی است که بسته به موضوع سند می تواند مالی یا غیر مالی باشد؛ بنابراین گزینه ج هم صحیح نیست.

## ۲۳. آثار دادخواست از چه تاریخی نسبت به دادخواست جاری می گردد؟

(الف) از تاریخ تقدیم دادخواست به دفتر کل

۱ - ماده ۹۲ ق.آ.د.م: در مورد ماده (۹۱) دادرسی پس از صدور قرار امتناع از رسیدگی با ذکر جهت، رسیدگی نسبت به مورد را به دادرسی یا دادرسان دیگر دادگاه محول می نماید. چنانچه دادگاه فاقد دادرسی به تعداد کافی باشد، پرونده را برای تکمیل دادرسی یا ارجاع به شعبه دیگر نزد رئیس شعبه اول ارسال می دارد و در صورتی که دادگاه فاقد شعبه دیگر باشد، پرونده را به نزدیکترین دادگاه هم عرض ارسال می نماید.

۲ - ماده ۸۹ ق.آ.د.م: در مورد بند (۱) ماده (۸۴) هرگاه دادگاه، خود را صالح نداند مبادرت به صدور قرار عدم صلاحیت می نماید و طبق ماده (۲۷) عمل می کند و در مورد بند ۲ (ماده (۸۴) هرگاه دعوا در دادگاه دیگری تحت رسیدگی باشد، از رسیدگی به دعوا خودداری کرده پرونده را به دادگاهی که دعوادر آن مطرح است می فرستد و در سایر موارد یادشده در ماده (۸۴) قرار رد دعوا صادر می نماید.

۳ - ماده ۱۴ ق. اجرای محکومیت های مالی: دعوی اعسار غیر مالی است و در مرحله بدوی و تجدید نظر خارج از نوبت رسیدگی می شود.

ب) از تاریخ تکمیل دادخواست در صورت ناقص بودن آن

ج) از تاریخ صدور دستور تعیین وقت توسط قاضی

د) از تاریخ اولین جلسه رسیدگی

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۴۸ قانون آیین دادرسی در امور مدنی دادخواست باید به دفتر دادگاه و در صورت تعدد شعب به دفتر شعبه اول دادگاه تقدیم شود، طبق ماده ۱۱ قانون تشکیل دادگاه های عمومی و انقلاب رئیس شعبه اول دادگاه عمومی هر حوزه قضایی رئیس آن حوزه قضائی است، همچنین با توجه به مفاد ماده ۵۰ همین قانون که مدیر دفتر را موظف نموده است که پس از ثبت دادخواست آن را برای ارجاع به نظر رئیس شعبه اول و یا معاون او برساند، اشاره قانونگذار در ماده ۴۹ قانون آیین دادرسی در امور مدنی به تکلیف «مدیر دفتر دادگاه» برای ثبت و ارائه رسید دادخواست را باید ناظر به مدیر دفتر شعبه اول دادگاه دانست، در تقسیم بندی اداری مرسوم در حوزه های قضائی با شعب متعدد معمولاً یک نفر به عنوان معاون ارجاع در معیت دفتر کل انجام وظیفه ثبت و ارجاع دادخواست ها به شعب مختلف را انجام می دهد، بنا بر این با توجه به حکم ذیل ماده ۴۹ قانون آیین دادرسی در امور مدنی<sup>۴</sup>، تاریخ ثبت دادخواست در دفتر کل دادگاه تاریخ اقامه دعوا محسوب می شود، البته باید توجه داشت که در حوزه هایی که شعب متعددی مستقر نیستند ثبت دادخواست در دفتر همان شعبه موجد آثار فوق خواهد بود.

۲۴. بر اساس ماده ۱۳۹ قانون آیین دادرسی مدنی، شخص ثالث که جلب می شود خوانده محسوب می شود  
بنابراین:

الف) می تواند دعوای اضافی مطرح نماید.

ب) می تواند درخواست تأمین خواسته نماید.

ج) نمی تواند دعوای متقابل مطرح نماید.

د) می تواند تأمین دعوای واهی نماید.

گزینه د صحیح است

طبق ماده ۱۳۹ قانون آیین دادرسی در امور مدنی، شخص ثالثی که به دادرسی جلب می شود خوانده به شمار می رود و تمام مقررات راجع به خوانده درباره او جاری است. بنابراین نمی تواند دعوای اضافی طرح کند یا درخواست تأمین خواسته کند چون این دو مورد

<sup>۴</sup> - ماده ۴۹ ق.آ.د.م: مدیر دفتر دادگاه پس از وصول دادخواست باید فوری آنرا ثبت کرده، رسیدی مشتمل بر نام خواهان، خوانده، تاریخ تسلیم (روز و ماه و سال) با ذکر شماره ثبت به تقدیم کننده دادخواست بدهد و در برگ دادخواست تاریخ تسلیم را قید نماید. تاریخ رسید دادخواست به دفتر، تاریخ اقامه دعوا محسوب می شود.

از حقوق مخصوص خواهان دعوا هستند، گزینه ج هم صحیح نیست، چون مجلوب ثالث به عنوان خوانده دعوا می تواند دعوی متقابل هم طرح کند، البته دکتر شمس اعتقاد دارند مجلوب ثالث اگر برای تقویت موضع جالب به دعوا جلب شده باشد نمی تواند دعوی متقابل طرح کند.

طبق ماده ۱۰۹ قانون آیین دادرسی در امور مدنی خوانده در همه دعاوی اعم از اصلی و طاری به جز موارد استثنا شده در ماده ۱۱۰ می تواند در خواست تامین دعوی واهی کند، بنابراین گزینه د صحیح است.

## ۲۵. اگر وکیل یکی از طرفین با قاضی رسیدگی کننده به دعوا قرابت نسبی درجه دو از طبقه اول داشته باشد:

الف) از موجبات ایراد رد دادرسی می باشد که در صورت ایراد یکی از طرفین، قاضی باید از ادامه رسیدگی امتناع نماید.

ب) از موجبات ایراد رد دادرسی می باشد که قاضی باید صرف نظر از ایراد یا عدم ایراد طرفین، از ادامه رسیدگی امتناع نماید.

ج) این وکالت از وکالت در آن دادگاه ممنوع است.

د) دادرسی با مشکلی مواجه نیست و ادامه می یابد.

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۱۲ لایحه استقلال قانون وکلای دادگستری، در صورتی که وکیل دادگستری یا زوجه او با دادرسی یا دادستان یا دادیار یا بازپرس قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم از طبقه دوم داشته باشد مستقیماً یا با واسطه از قبول وکالت در آن دادگاه یا نزد آن دادستان یا دادیار یا بازپرس ممنوع است.

باید دقت کنید که وجود هر یک از جهات رد دادرسی موضوع ماده ۹۱ قانون آیین دادرسی در امور مدنی بین دادرسی و هریک از وکلای اصحاب دعوا نمی تواند سبب رد دادرسی یا امتناع او از رسیدگی شود و ماده ۹۱ مذکور به وکلای دادگستری تسری ندارد.

نظریه مشورتی ۷/۴۲۲۳ مورخ ۱۳۸۳/۶/۱۲ اداره کل امور حقوقی قوه قضائیه نیز درمورد بند الف ماده ۴۶ قانون آیین دادرسی در امور کیفری بیان داشته که ماده در رابطه با کسانی است که در امر جزایی به عنوان شرکت یا معاونت دخالت دارند و شامل وکلای اصحاب دعوا نمی شود.

## ۲۶. اگر دیوان عالی کشور رأی را که به صورت قرار بوده نقض کند:

° - ماده ۱۱۰ ق.آ.د.م: در دعاوی که مستند آنها چک یا سفته یا برات باشد و همچنین در مورد دعاوی مستند به اسناد رسمی و دعاوی علیه متوقف، خوانده نمی تواند برای تأمین خسارات احتمالی خود تقاضای تأمین نماید.

الف) اقدام به صدور رأی مقتضی می‌نماید.

ب) به دادگاه هم‌عرض دادگاه صادرکننده رسیدگی مجدد را ارجاع می‌دهد.

ج) رسیدگی مجدد را به دادگاه صادرکننده آن ارجاع می‌دهد.

د) نقض بلاارجاع می‌نماید.

گزینه ج صحیح است

طبق بند الف ماده ۴۰۱ قانون آیین دادرسی در امور مدنی<sup>۶</sup>، پس از نقض رأی دادگاه در دیوان عالی کشور، رسیدگی مجدد به دادگاه ارجاع می‌شود و دادگاه مرجوع الیه مکلف به رسیدگی می‌باشد و اگر رأی منقوض به صورت قرار بوده و یا حکمی باشد که به علت نقص تحقیقات نقض شده است، رسیدگی مجدد به دادگاه صادرکننده آن ارجاع می‌شود.

## ۲۷. اعطای کدام یک از اختیارات زیر به وکیل در دادرسی نیاز به تصریح دارد؟

الف) دعوی خسارت

ب) بیان ایرادات

ج) درخواست تحقیق محلی و معاینه محل

د) درخواست استماع شهادت شهود

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۳۵ قانون آیین دادرسی مدنی: «وکالت در دادگاه‌ها شامل تمام اختیارات راجع به امر دادرسی است جز آن‌چه را که موکل استثناء کرده باشد، یا توکیل در آن خلاف شرع باشد. لیکن در امور زیر باید اختیارات وکیل در وکالت‌نامه تصریح شود: ...» از جمله مواردی که حتماً باید در وکالت‌نامه وکیل دادگستری به آن تصریح شود و در بند ۸ همین ماده به آن اشاره شده «دعوی خسارت» است.

<sup>۶</sup> - ماده ۴۰۱ ق.آ.د.م: پس از نقض رأی دادگاه در دیوان عالی کشور، رسیدگی مجدد به دادگاهی که به شرح زیر تعیین می‌گردد ارجاع می‌شود و دادگاه مرجوع الیه مکلف به رسیدگی می‌باشد:

الف) اگر رأی منقوض به صورت قرار بوده و یا حکمی باشد که به علت نقص تحقیقات نقض شده است، رسیدگی مجدد به دادگاه صادرکننده آن ارجاع می‌شود.

ب) اگر رأی به علت عدم صلاحیت دادگاه نقض شده باشد، به دادگاهی که دیوان عالی کشور صالح بداند ارجاع می‌گردد.

ج) در سایر موارد نقض، پرونده به شعبه دیگر از همان حوزه دادگاه که رأی منقوض را صادر نموده ارجاع می‌شود و اگر آن حوزه بیش از یک شعبه دادگاه نداشته باشد به نزدیکترین دادگاه حوزه دیگر ارجاع می‌شود.

باتوجه به این که وکالت در دادگاه‌ها شامل تمام اختیارات راجع به امر دادرسی است، بیان ایرادات، درخواست های تحقیق محلی و معاینه محل و استماع شهادت شهود در جریان امر دادرسی هستند و از اختیارات وکیل است مگر اینکه موکل استثناء کرده باشد.

## ۲۸. کدام گزینه درست می باشد؟

الف) پس از ادعای جعلیت سند، تردید یا انکار نسبت به آن سند پذیرفته نمی شود.

ب) پس از تردید یا انکار سند اگر ادعای جعل شود، به ادعای جعل رسیدگی می شود.

ج) اگر ادعای جعل سند شده باشد، ادعای پرداخت وجه سند پذیرفته نمی شود.

د) همه موارد

## گزینه د صحیح است

طبق ماده ۲۲۸ قانون آیین دادرسی در امور مدنی: «پس از ادعای جعلیت سند، تردید یا انکار نسبت به آن سند پذیرفته نمی شود، ولی چنانچه پس از تردید یا انکار سند، ادعای جعل شود، فقط به ادعای جعل رسیدگی خواهد شد. در صورتی که ادعای جعل یا اظهار تردید و انکار نسبت به سند شده باشد، دیگر ادعای پرداخت وجه آن سند یا انجام هرنوع تعهدی نسبت به آن پذیرفته نمی شود...»

انکار رد تعلق خط، مهر، امضا یا اثر انگشت سند غیر رسمی به خود است ولی تردید رد تعلق اینها به شخص دیگری غیر از خود شخص است.

ادعای جعل ممکن است نسبت به اسناد رسمی یا غیررسمی به عمل آید اما انکار و تردید فقط نسبت به اسناد غیررسمی صورت می گیرد.

## ۲۹. کدام گزینه در خصوص احتساب مواعد صحیح می باشد؟

الف) در احتساب مواعد چنانچه موعد قانونی باشد روز ابلاغ و روز اقدام جزء مدت محسوب نمی شود.

ب) در احتساب مواعد چنانچه موعد قضایی باشد روز ابلاغ و روز اقدام جزء مدت محسوب نمی شود.

ج) در احتساب مواعد چنانچه موعد قانونی باشد روز ابلاغ جزء موعد نمی باشد برعکس موعد قضایی.

د) گزینه ۱ و ۲

گزینه د صحیح است

در این مواعد به موجب ماده ۴۴۵ قانون آیین دادرسی در امور مدنی روز ابلاغ و روز اقدام جزو مهلت محاسبه نمی شوند، با توجه به اطلاق ماده، حکم آن شامل هم مواعد قانونی و هم قضائی می شود.

مواعد به دو نوع مواعد قضایی و قانونی تقسیم می گردند، موعد قانونی مدت زمانی است که در خود قانون مشخص شده است و موعد قضایی مدت زمانی است که حسب اختیارات قانونی توسط دادگاه به منظور انجام عملی تعیین می گردد. در خصوص مواعد توجه به چند نکته ضروری است:

الف: دادگاه نمی تواند مواعد را تغییر دهد، مگر در مواردی که قانون تجویز نموده است.

ب: در مواعد روز ابلاغ و روز اقدام محاسبه نمی شود.

ج: در مواعد روز بیست و چهار ساعت و هفته هفت روز و ماه سی روز محاسبه می گردد.

د: کلیه مواعد قانونی برای افراد مقیم خارج از کشور دوماه از تاریخ ابلاغ است.

ه: در دعوائی که خواندگانش متعدد است چنانچه موعد داده شده به یکی از آنها به دلیلی مثلاً سکونت در خارج از کشور طولانی تر شود، این ارفاق برای کل خواندگان در نظر گرفته خواهد شد، به عنوان مثال چنانچه یکی از خواندگان مقیم خارج از کشور باشد مهلت تجدیدنظر خواهی برای خوانده ای هم که در ایران است دوماه خواهد بود.

### ۳۰. تمدید مواعد قانونی:

الف) علی الاصول مجاز نیست.

ب) فقط برای یکبار مجاز است.

ج) کلاً ممنوع است.

د) مجاز است.

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۴۵۱ قانون آیین دادرسی در امور مدنی، تمدید مهلت قانونی ممنوع است.

مواعد در آیین دادرسی به دو دسته قانونی و قضایی تقسیم می شوند و در مواعد قانونی، اصل بر غیرقابل تجدید بودن مواعد است؛ ولی در خصوص مواعد قضایی، اصل این است که برای یکبار قابل تجدید می باشند.

اصل غیرقابل تجدید بودن مواعد قانونی، استثنائاتی در پی دارد که می توان به دو دسته تقسیم نمود: ۱- تجدید مهلت قانونی طرق شکایت از آراء؛ ۲- تجدید مهلت در سایر مواعد. استثنائات مربوط به طرق شکایت از آراء نیز به دو دسته تقسیم می شود که برخی از آنها در تمامی طرق، موعد را تمدید می نماید و برخی دیگر مختص تمدید موعد در یکی از طرق شکایت از آراء می باشد.

برای مثال یکی از این موارد مشترک، در ماده ۳۰۶ قانون آیین دادرسی در امور مدنی در بحث واخواهی تحت عنوان معاذیر موجه ذکر گردیده است که مفاد این ماده در تبصره ماده ۳۴۰ در باب تجدیدنظرخواهی و تبصره ماده ۴۲۷ در باب اعاده دادرسی و همچنین ماده ۴۹۰ در خصوص اعتراض به رأی داور نیز تکرار شده است؛ در این موارد معاذیر موجهی قید شده است که محکوم علیه غایب، از مفاد حکم مطلع بوده است اما به دلیل عذر موجهی نتوانسته در مهلت قانونی اقدام نماید. استثنای مشترک دیگری که در همه طرق شکایت از آراء مورد قبول واقع شده مربوط به مواد ۳۳۷ و ۳۳۸ قانون آیین دادرسی در امور مدنی است. این مواد نیز دلالت بر تجدید مواعد قانونی طرق شکایت از آراء دارند. طرق خاص تجدید مهلت قانونی در مورد هریک از مراحل واخواهی، تجدیدنظر، فرجام خواهی و اعاده دادرسی وجود دارند.

در مورد تجدید مهلت در سایر مواعد، در ماده ۴۵۲ قانون آیین دادرسی در امور مدنی مقرر شده است که: «مهلت دادن پس از انقضای مواعیدی که قانون تعیین کرده، در غیر موارد یادشده در ماده فوق در صورتی مجاز است که در اعلام موعد سهو یا خطایی شده باشد و یا متقاضی مهلت ثابت نماید که عدم استفاده از موعد قانونی به علت وجود یکی از عذرهای مذکور در ماده ۳۰۶ این قانون بوده است». اگر برای مثال مدیر دفتر به جای ۱۰ روز مهلت رفع نقص، به اشتباه ۶ روز تعیین کند و در این مهلت یا مهلت قانونی، دادخواست دهنده رفع نقص ننماید، باید موعد ۱۰ روزه ای جهت رفع نقص تعیین و به وی ابلاغ شود.

### ۳۱. هرگاه نسبت به اصل معامله یا قرارداد راجع به داوری بی طرفین اختلافی باشد مرجع صالح به رسیدگی کدام است؟

الف) داور یا داورانی که طرفین انتخاب نموده اند و نظر آن ها از اعتبار امر قضاوت شده برخوردار نیست.

ب) دادگاه مرجع رسیدگی است و رأی دادگاه از اعتبار امر قضاوت شده برخوردار است.

ج) دادگاه مرجع رسیدگی است و اظهارنظر دادگاه از اعتبار امر قضاوت شده برخوردار نیست.

د) داور یا داورانی که طرفین انتخاب نموده اند و اظهارنظر آن ها از اعتبار امر قضاوت شده برخوردار است.

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۴۶۱ قانون آیین دادرسی در امور مدنی: «هرگاه نسبت به اصل معامله یا قرارداد راجع به داوری بین طرفین اختلافی باشد دادگاه ابتدا به آن رسیدگی و اظهار نظر می نماید.»

ممکن است بین طرفین نسبت به قرارداد داوری یا اصل معامله ای که در آن شرط داوری شده اختلاف ایجاد شود. در این صورت انجام داوری منوط به حل این اختلاف است.

در رسیدگی به حل اختلاف مزبور سه حالت متصور است:

۱- تعیین داور مستلزم مراجعه به دادگاه نیست: در این حالت داوران در موافقتنامه داور تعیین شده و نسبت به رسیدگی و صدور رای اقدام نموده اند. طرفی که اصل معامله یا موافقتنامه را بی اعتبار می داند می تواند پس از صدور رای و ابلاغ آن، درخواست صدور و حکم به بطلان رای داور نماید. در این صورت دادگاه ابتدا به اختلاف مزبور رسیدگی و پس از اظهارنظر حکم ابطال رای داور را صادر و یا درخواست صدور حکم به بطلان رای داور را رد می نماید.

۲- تعیین داور مستلزم مراجعه به دادگاه است: در این حالت اظهارکننده تعیین داور را از دادگاه درخواست می نماید که در این صورت مکلف به تقدیم اظهارنامه ارسالی و پاسخ احتمالی طرف مقابل به آن می باشد. دادگاه با آگاهی از اعتراض مزبور ابتدا نسبت به آن رسیدگی و در صورتی که نظر به رد اعتراض دهد به تعیین داور نیز اقدام می نماید.

۳- اقامه اصل دعوا در دادگاه: در این حالت یکی از طرفین به دلیل بی اعتبار دانستن اصل معامله یا قرارداد داور از رجوع به داور خودداری نموده و اصل دعوا را برای رسیدگی و صدور رای در دادگاه اقامه می نماید. متعاقباً خوانده دعوا با استناد به موافقتنامه داور نسبت به رسیدگی به دعوا در دادگاه ایراد می نماید. در این صورت دادگاه در پذیرش یا رد ایراد ابتدا نسبت به اعتبار یا بی اعتباری اصل معامله و یا قرارداد داور رسیدگی و پس از اظهارنظر در این خصوص ایراد خوانده را پذیرفته و قرار عدم استماع دعوا صادر یا ایراد را مردود و به دعوا رسیدگی می کند.

در مواردی که دادگاه نسبت به اعتبار یا بی اعتباری اصل معامله ای که در آن شرط داور شده اظهارنظر می نماید، نمی توان به استناد آن ایراد امر قضاوت شده نمود.

### ۳۲. در کدام یک از گزینه های زیر ممنوعیت از داور نسبی است نه مطلق؟

الف) قضاوت و کارمندان اداری شاغل در محاکم قضایی

ب) کارمندان دولت در حوزه مأموریت آنان

ج) اشخاصی که فاقد اهلیت قانونی هستند

گزینه ب صحیح است

**\* ممنوعیت مطلق:** ماده ۴۶۶ قانون آیین دادرسی در امور مدنی در این مورد مقرر کرده است: > اشخاص زیر را هر چند با تراضی نمی توان به عنوان داور انتخاب نمود:

۱- اشخاصی که فاقد اهلیت قانونی هستند.

۲- اشخاصی که به موجب حکم قطعی دادگاه و یا در اثر آن از داور محروم شده اند.

۳- کلیه قضات و کارمندان اداری شاغل در محاکم قضایی. (ماده ۴۷۰ قانون آیین دادرسی در امور مدنی)

\* ممنوعیت نسبی: ماده ۴۶۹ قانون آیین دادرسی در امور مدنی در این مورد مقرر کرده است: «دادگاه نمی تواند اشخاص زیر را به سمت داور معین نماید مگر با تراضی طرفین:

- ۱- کسانی که سن آنان کمتر از بیست و پنج سال تمام باشد.
- ۲- کسانی که در دعوا ذی نفع باشند.
- ۳- کسانی که با یکی از اصحاب دعوا قرابت سببی یا نسبی تا درجه دوم از طبقه سوم داشته باشند.
- ۴- کسانی که قیم یا کفیل یا وکیل یا مباشر امور یکی از اصحاب دعوا می باشند یا یکی از اصحاب دعوا مباشر امور آنان باشد.
- ۵- کسانی که خود یا همسرانشان وارث یکی از اصحاب دعوا باشند.
- ۶- کسانی که با یکی از اصحاب دعوا یا با اشخاصی که قرابت نسبی یا سببی تا درجه دوم از طبقه سوم با یکی از اصحاب دعوا دارند، در گذشته یا حال دادرسی کیفری داشته باشند.
- ۷- کسانی که خود یا همسرانشان و یا یکی از اقربای سببی یا نسبی تا درجه دوم از طبقه سوم او بایکی از اصحاب دعوا یا زوجه و یا یکی از اقربای نسبی یا سببی تا درجه دوم از طبقه سوم او دادرسی مدنی دارند.
- ۸- کارمندان دولت در حوزه ماموریت آنان»

### ۳۳. خسارات ناشی از دادرسی چه زمانی قابل مطالبه است؟

الف) ضمن تقدیم دادخواست راجع به اصل دعوا

ب) در اثنای دادرسی که در این صورت نیاز به تقدیم دادخواست ندارد

ج) بعد از ختم دادرسی و به صورت مستقل با تقدیم دادخواست

د) همه موارد

گزینه د صحیح است

طبق ماده ۵۱۵ قانون آیین دادرسی در امور مدنی خواهان حق دارد ضمن تقدیم دادخواست یا در اثنای دادرسی و یا به طور مستقل جبران خسارات ناشی از دادرسی یا تاخیر انجام تعهد یا عدم انجام آن را که به علت تقصیر خوانده نسبت به اداء حق یا امتناع از آن به وی وارد شده یا خواهد شد از خوانده مطالبه نماید.

خسارات دادرسی عبارت است از هزینه دادرسی به مفهوم اعم و حق الوکاله وکیل و هزینه های دیگری که به طور مستقیم برای اثبات دعوا یا دفاع لازم بوده است. پرداخت خسارات دادرسی مستلزم احراز تقصیر محکوم علیه می باشد.

۳۴. با توجه به مقررات آیین دادرسی مدنی آیا امکان مطالبه خسارت تأخیر تأدیه و عدم النفع ممکن است؟

الف) بله در هر دو مورد امکان دارد.

ب) خسارت تأخیر تأدیه قابل مطالبه و عدم النفع غیر قابل مطالبه است.

ج) عدم النفع قابل مطالبه ولی خسارت تأخیر تأدیه غیر قابل مطالبه است.

د) هیچ یک قابل مطالبه نیست.

گزینه ب صحیح است

طبق تبصره ۲ ماده ۵۱۵ قانون آیین دادرسی در امور مدنی، خسارت ناشی از عدم النفع قابل مطالبه نیست و خسارت تأخیر تأدیه در موارد قانونی قابل مطالبه می باشد.

در مورد خسارات تأخیر تأدیه باید توجه نمود که خسارات وارده باید مستقیم و بلاواسطه بوده و به علت تقصیر خواننده وارد شده باشد. چنانچه منافع مورد ادعا صرفاً احتمالی بوده و زمینه و مقدمات آن به هیچ وجه فراهم نشده باشد و هیچ گونه قرینه ای بر امکان حصول آن در آینده نباشد مشمول عنوان عدم النفع می گردد و قابل مطالبه نخواهد بود.

با عنایت به نظریه مشورتی ۷/۱۵۶۵ مورخ ۱۳۸۵/۳/۷ اداره حقوقی قوه قضائیه، در مورد راننده تاکسی که با ماشین خود امرار معاش می کرده و متضرر موجب شده مالک نتواند مدتی از ماشین استفاده کند، منافع ممکن الحصول را قابل مطالبه می داند.

منفعت آینده را نیز می توان به دو نوع تقسیم کرد: قسم اول منافی است که مقتضی آن در عین موجود است و اگر مانعی ایجاد نشود به حکم عادت در آینده ایجاد می گردد، مثل منافع آینده خانه و اتومبیل. این نوع منافع را منافع محقق الحصول گویند. قسم دوم، منافی است که مقتضی قریب آن موجود نبوده و در نظر عرف و شرایط متعارف، امکان حصول آن ضعیف است. منظور از منافع ممکن الحصول مذکور در ماده، منافع محقق الحصول (قسم اول) است و منظور از عدم النفع، منافع محتمل الحصول (قسم دوم) است. منافع محقق الحصول قابل مطالبه است چون قطعی است.

۳۵. هر گاه طرفین ملتزم شده باشند که در صورت بروز اختلاف بین آنها شخص معینی داوری نماید و آن شخص نخواهد یا نتواند به عنوان داور رسیدگی کند:

الف) شرط داوری از بین رفته و طرفین باید برای حل اختلاف به دادگاه مراجعه کنند.

ب) داور حق امتناع از داوری ندارد.

ج) باید اقدام به تعیین داور جدید نمایند.

د) در صورتی که به داور جدید تراضی ننمایند رسیدگی به اختلاف در صلاحیت دادگاه خواهد بود.

گزینه د صحیح است

طبق ماده ۴۶۳ قانون آیین دادرسی در امور مدنی<sup>۷</sup>، هرگاه طرفین ملتزم به داوری شخص یا اشخاص معینی شده و آن (ها) فوت نموده، محجور شده یا مستعفی شده باشند، داوری زائل شده و رسیدگی به اختلاف در صلاحیت دادگاه خواهد بود مگر این که به داوری شخص دیگری توافق نمایند.

موارد زوال داوری:

- ۱- توافق طرفین (بند ۱ ماده ۴۸۱ قانون آیین دادرسی در امور مدنی)<sup>۸</sup>
- ۲- فوت یا حجر یکی از طرفین (بند ۲ ماده ۴۸۱ قانون آیین دادرسی در امور مدنی)
- ۳- تمایل نداشتن شخص معین به داوری یا امکان نداشتن این امر (ماده ۴۶۳ قانون آیین دادرسی در امور مدنی)
- ۴- صدور حکم به بطلان رای (ماده ۴۹۱ قانون آیین دادرسی در امور مدنی)<sup>۹</sup>
- ۵- زوال دعوا
- ۶- انتفای موضوع داوری

۳۶. ایداع دستمزد کارشناس بر عهده متقاضی آن است و هرگاه ظرف ..... آن را پرداخت نکند ..... .

- الف) ۱۰ روز - اگر خواهان باشد دادخواست ابطال و اگر خوانده باشد محکوم خواهد شد.
- ب) ۱ هفته - اگر خواهان باشد دادخواست ابطال و اگر خوانده باشد از عداد دلایل وی خارج می شود.
- ج) ۱۰ روز - کارشناسی از عداد دلایل وی خارج خواهد شد.
- د) ۱ هفته - کارشناسی از عداد دلایل وی خارج خواهد شد.

گزینه د صحیح است

<sup>۷</sup> - ماده ۴۶۳ ق.آ.د.م: هرگاه طرفین ملتزم شده باشند که در صورت بروز اختلاف بین آنها شخص معینی داوری نماید و آن شخص نخواهد یا نتواند به عنوان داور رسیدگی کند و به داور یا داوران دیگری نیز تراضی ننمایند، رسیدگی به اختلاف در صلاحیت دادگاه خواهد بود.

<sup>۸</sup> - ماده ۴۸۱ ق.آ.د.م: در موارد زیر داوری از بین می رود: (۱) با تراضی کتبی طرفین دعوا. (۲) با فوت یا حجر یکی از طرفین دعوا.

<sup>۹</sup> - ماده ۴۹۱ ق.آ.د.م: چنانچه اصل دعوا در دادگاه مطرح بوده و از این طریق به داوری ارجاع شده باشد، در صورت اعتراض به رأی داور و صدور حکم به بطلان آن، رسیدگی به دعوا تا قطعی شدن حکم بطلان رأی داور متوقف می ماند.  
تبصره - در مواردی که ارجاع امر به داوری از طریق دادگاه نبوده و رأی داور باطل گردد، رسیدگی به دعوا در دادگاه با تقدیم دادخواست به عمل خواهد آمد.

طبق ماده ۲۵۹ قانون آیین دادرسی در امور مدنی، ایداع دستمزد کارشناس به عهده متقاضی است و هرگاه ظرف مدت يك هفته از تاریخ ابلاغ آن را پرداخت نکند، کارشناسی از عداد دلایل وی خارج می شود.

زمانی که کارشناسی به تقاضای اصحاب دعوا باشد گزینه د صحیح است و در صورتی که قرار کارشناسی به نظر دادگاه باشد در مرحله بدوی به عهده خواهان و در مرحله تجدیدنظر به عهده تجدیدنظرخواه است، در صورتی که در مرحله بدوی دادگاه بدون نظر کارشناس حتی با سوگند نیز نتواند حکم صادر کند، دادخواست ابطال می گردد و اگر در مرحله تجدیدنظر باشد تجدیدنظرخواهی متوقف ولی مانع اجرای حکم بدوی نخواهد بود.

### ۳۷. در صورتی که خوانده ایرادات موضوع ماده ۸۴ قانون آیین دادرسی مدنی را تا پایان اولین جلسه دادرسی اظهار ننماید دادگاه:

الف) تکلیفی به رسیدگی به ایراد ندارد.

ب) به ایراد ترتیب اثر نخواهد داد.

ج) مکلف نیست جدا از ماهیت دعوا نسبت به آن رأی دهد.

د) قرار رد ایراد را صادر خواهد کرد.

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۹۰ قانون آیین دادرسی در امور مدنی، هرگاه ایرادات تا پایان جلسه اول دادرسی اعلام نشده باشد دادگاه مکلف نیست جدا از ماهیت دعوا نسبت به آن رأی دهد.

ایرادات ماده ۹۰ تنها شامل ایراداتی است که از قواعد مخیره شمرده می شوند، زیرا موضوعاتی که از قواعد آمره باشند باید مورد توجه دادگاه قرار گیرند حتی اگر ذی نفع ایراد ننموده باشد. در مواردی که ایرادات از قواعد آمره باشند و در اولین جلسه دادرسی عنوان نشوند، دادگاه مکلف است بدون ورود در ماهیت دعوا نسبت به آن رأی دهد.

مقنن در صدر ماده ۸۴ به خوانده اختیار داده است که ضمن پاسخ نسبت به ماهیت دعوا ایراد کند، در حالی که در قانون پیشین میان ایراداتی که بدون پاسخ به دعوا باید طرح شود و ایراداتی که خوانده ضمن پاسخ به دعوا می تواند طرح کند، تفاوت قائل می شد. در قانون کنونی معلوم نیست چنانچه برای مثال دعوا متوجه خوانده نباشد چگونه می توان نسبت به ماهیت دفاع نمود.

درخصوص ایرادات مندرج در بندهای ۳ تا ۱۱ ماده ۸۴ قانون آیین دادرسی<sup>۱۰</sup> در امور مدنی مکلف نمودن خواننده به دعوای ماهوی ضمن طرح آن ها بی وجه است.

### ۳۸. چنانچه بین اصحاب دعوا نسبت به بهای خواسته اختلاف حاصل شود:

الف) دادگاه در صورتی به اختلاف رسیدگی خواهد کرد که اختلاف مؤثر در مراحل بعدی رسیدگی باشد.

ب) دادگاه به اختلاف توجهی نخواهد نمود.

ج) دادگاه بهایی را که خواهان تعیین نموده ملاک قرار خواهد داد.

د) دادگاه در هر صورت برای حل اختلاف تعیین بهای خواسته را به کارشناس ارجاع خواهد داد.

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۶۳ قانون آیین دادرسی در امور مدنی، چنانچه نسبت به بهای خواسته بین اصحاب دعوا اختلاف حاصل شود و اختلاف مؤثر در مراحل بعدی رسیدگی باشد، دادگاه قبل از شروع رسیدگی با جلب نظر کارشناس، بهای خواسته را تعیین خواهد کرد.

اعتراض به بهای خواسته در صورتی مورد توجه قرار می گیرد که: اولاً تا نخستین جلسه دادرسی عنوان شده باشد. ثانیاً با توجه به مقررات مواد ۲۲۱ و ۲۶۷ قانون آیین دادرسی در امور مدنی در قابلیت تجدیدنظر و عندالافتضا فرجام رأی مؤثر باشد. ثالثاً بهای مورد نظر خواننده (حداقل تعیین کننده مراحل بعدی) اعلام شود. خواننده نیز باید بهای موردنظر را اعلام کند که در صورتی که اختلاف مؤثر در مراحل بعدی رسیدگی باشد و شرایط دیگر نیز وجود داشته باشند، دادگاه ترتیب اثر دهد. بنابراین چنانچه خواننده

<sup>۱۰</sup> - ماده ۸۴ ق.آ.د.م: در موارد زیر خواننده می تواند ضمن پاسخ نسبت به ماهیت دعوا ایراد کند:

(۱) دادگاه صلاحیت نداشته باشد.

(۲) دعوا بین همان اشخاص در همان دادگاه یا دادگاه هم عرض دیگری قبلاً اقامه شده و تحت رسیدگی باشد و یا اگر همان دعوا نیست دعوایی باشد که با ادعای خواهان ارتباط کامل دارد.

(۳) خواهان به جهتی از جهات قانونی از قبیل صغر، عدم رشد، جنون یا ممنوعیت از تصرف در اموال در نتیجه حکم ورشکستگی، اهلیت قانونی برای اقامه دعوا نداشته باشد.

(۴) ادعا متوجه شخص خواننده نباشد.

(۵) کسی که به عنوان نمایندگی اقامه دعوا کرده از قبیل وکالت یا ولایت یا قیمومت و سمت او محرز نباشد.

(۶) دعوای طرح شده سابقاً بین همان اشخاص یا اشخاصی که اصحاب دعوا قائم مقام آنان هستند، رسیدگی شده نسبت به آن حکم قطعی صادر شده باشد.

(۷) دعوا بر فرض ثبوت، اثر قانونی نداشته باشد از قبیل وقف و هبه بدون قبض.

(۸) مورد دعوا مشروع نباشد.

(۹) دعوا جزمی نبوده بلکه ظنی یا احتمالی باشد.

(۱۰) خواهان در دعوای مطروحه ذی نفع نباشد.

(۱۱) دعوا خارج از موعد قانونی اقامه شده باشد.

به موجب لایحه‌ای که به نخستین جلسه دادرسی تقدیم می‌کند، منحصرأً به بهای خواسته اعتراض کند یا با وجود حضور در نخستین جلسه دادرسی و اعتراض بهای مورد ادعای خود را اعلام نکند، دادگاه نباید به آن اعتنا کند.

۳۹. در صورتی که به دادخواست بدوی و پیوست‌های آن برابر قانون تمبر الصاق نشده باشد:

الف) دادخواست رد می‌ود.

ب) موجب توقیف دادخواست است.

ج) ضمانت اجرایی در قانون ندارد.

د) دادخواست باطل می‌شود.

گزینه ب صحیح است

طبق بند ۱ ماده ۵۳ قانون آیین دادرسی در امور مدنی در صورتی که به دادخواست و پیوست‌های آن برابر قانون تمبر الصاق نشده یا هزینه یادشده تادیه نشده باشد مدیر دفتر دادگاه ظرف دو روز نقایص دادخواست را به طور کتبی و مفصل به خواهان اطلاع داده

| شرایط دادخواست بر اساس ماده ۵۱ قانون آیین دادرسی در امور مدنی                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| مشخصات و اقامتگاه خواننده                                                                        | ۱- تنظیم به زبان فارسی<br>۲- تنظیم در برگ چاپی<br>۳- امضا یا اثر انگشت<br>۴- مشخصات و اقامتگاه خواننده<br>۵- تعیین خواسته و بهای آن<br>۶- ذکر تعهدات و جهات<br>۷- تعیین درخواست خواهان از دادگاه<br>۸- ذکر ادله و وسایل اثبات دعوی<br>۹- ابطال تمبر (هزینه دادرسی، برابر اصل کردن، ...)<br>(بند ۱ ماده ۵۱) | ۱- تنظیم به زبان فارسی<br>۲- تنظیم در برگ چاپی<br>۳- امضا یا اثر انگشت<br>۴- مشخصات و اقامتگاه خواننده<br>۵- تعیین خواسته و بهای آن<br>۶- ذکر تعهدات و جهات<br>۷- تعیین درخواست خواهان از دادگاه<br>۸- ذکر ادله و وسایل اثبات دعوی<br>۹- ابطال تمبر (هزینه دادرسی، برابر اصل کردن، ...)<br>(بند ۱ ماده ۵۱) |
| ضمانت اجرای فقدان شرایط                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| عدم ثبت و عدم پذیرش دادخواست                                                                     | توقیف و اخطار رفع نقص ظرف ۱۰ روز توسط دفتر دادگاه                                                                                                                                                                                                                                                          | قرار رد فوری دادخواست ظرف ۲ روز توسط مدیر دفتر دادگاه                                                                                                                                                                                                                                                      |
| قابلیت اعتراض                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| غیر قابل اعتراض (عدم پیش بینی در قانون)                                                          | قابل اعتراض                                                                                                                                                                                                                                                                                                | غیر قابل اعتراض (عدم پیش بینی در ماده ۵۶)                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| قرار رد دادخواست قابل اعتراض در همان دادگاه ظرف ۱۰ روز می باشد. رای دادگاه در این خصوص قطعی است. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

و از تاریخ ابلاغ به مدت ده روز به او مهلت می دهد تا نقایص را رفع نماید. چنانچه در مهلت مقرر اقدام به رفع نقص ننماید، دادخواست رد می گردد.

۴۰. قواعد مربوط به صلاحیت نسبی از قواعد مخیره است در کدام یک از گزینه های زیر امکان تراضی نسبت به خلاف صلاحیت نسبی امکان ندارد؟

الف) دادگاه خانواده

ب) دعاوی راجع به اموال غیرمنقول

ج) دعاوی راجع به خسارت

د) ۱ و ۲

گزینه د صحیح است

طبق ماده ۱۱ قانون آیین دادرسی در امور مدنی<sup>۱۱</sup>، اصل، صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده است.

استثنائات اصل صلاحیت اقامتگاه خوانده:

الف- تعیین دادگاه مشخص در قانون: ۱- مال غیر منقول ۲- دعاوی راجع به ترکه متوفی ۳- دعاوی راجع به شرکتها ۴- دعاوی توقف (ورشکستگی) ۵- دعاوی اعسار ۶- دعاوی خسارت ۷- دعاوی طاری ۸- اختلافات ناشی از اجمال یا ابهام حکم ۹- اختلافات ناشی از اجرای حکم ۱۰- دعاوی ابطال دستور اجرای سند لازم الاجرا ۱۱- دعاوی راجع به اسناد ثبت احوال ۱۲- درخواست دادرسی فوری ۱۳- درخواست تامین دلیل

ب- انتخاب دادگاه صالح: ۱- دعاوی بازرگانی و دعاوی منقول ناشی از عقد و قرارداد ۲- دعاوی ناشی از تعهدات شرکت در مقابل اشخاص خارج از شرکت ۳- تعدد خواندگان ۴- تعدد اموال غیرمنقول

۱۱ - ماده ۱۱ ق.آ.د.م: دعا باید در دادگاهی اقامه شود که خوانده، در حوزه قضایی آن اقامتگاه دارد و اگر خوانده در ایران اقامتگاه نداشته باشد، در صورتی که در ایران محل سکونت موقت داشته باشد، در دادگاه همان محل باید اقامه گردد و هرگاه در ایران اقامتگاه و یا محل سکونت موقت نداشته ولی مال غیرمنقول داشته باشد، دعا در دادگاهی اقامه می شود که مال غیرمنقول در حوزه آن واقع است و هرگاه مال غیرمنقول هم نداشته باشد، خواهان در دادگاه محل اقامتگاه خود، اقامه دعا خواهد کرد.

تبصره - حوزه قضایی عبارت است از قلمرو یک بخش یا شهرستان که دادگاه در آن واقع است. تقسیم بندی حوزه قضایی به واحدهایی از قبیل مجتمع یا ناحیه، تغییری در صلاحیت عام دادگاه مستقر در آن نمی دهد.

درمورد دادگاه خانواده تراضی امکان پذیر نیست. بنابراین چنانچه دعوی داخل در صلاحیت دادگاه خانواده، در سایر شعب دادگاه عمومی اقامه گردد، دادگاه باید قرار امتناع از رسیدگی صادر کند و پرونده از طریق رئیس حوزه قضایی به شعبه اختصاص یافته به دعوی خانواده ارجاع شود.

دعوی اموال غیرمنقول از استثنائات ماده ۱۱ محسوب می شود که قانون گذار غیر از محل اقامت خوانده، دادگاهی را تعیین کرده است. در این موارد دادگاه محل وقوع مال غیرمنقول صالح به رسیدگی است.

## حقوق تجارت

۴۱. .... شرکت بازرگانی محسوب می شود ولو اینکه موضوع عملیات آن امور بازرگانی نباشد.

الف) شرکت تضامنی

ب) شرکت سهامی خاص

ج) شرکت سهامی عام

د) ب و ج

گزینه د صحیح است

طبق ماده ۲ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت: «شرکت سهامی شرکت بازرگانی محسوب می شود ولو این که موضوع عملیات آن امور بازرگانی نباشد.»

شرکت ها بر اساس نوع فعالیت به دو دسته شکلا تجاری و موضوعا تجاری تقسیم می شوند. شکلا تجاری شامل سهامی عام و سهامی خاص می شود که صرف نظر از موضوع فعالیت آن تجاری است. درحالی که شرکت های موضوعا تجاری که شامل سایر انواع شرکت می شود درصورتی تجاری است که موضوع فعالیت آن ها انجام عملیات تجاری باشد.

شرکت تضامنی موضوعا تجاری است و حتما برای تجاری تلقی شدن، موضوع فعالیتش باید تجاری باشد. بنابراین گزینه الف صحیح نیست.

۴۲. امضای ورقه تعهد سهم چه اثری دارد؟

الف) مستلزم قبول اساسنامه شرکت است.

ب) مستلزم قبول تصمیمات هیأت مدیره است.

ج) مستلزم قبول اقدامات بازرسان شرکت است.

د) الف و ب

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۱۵ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت: «امضاء ورقه تعهد سهم به خودی خود مستلزم قبول اساسنامه شرکت و تصمیمات مجامع عمومی صاحبان سهام می باشد».

زمانی که ورقه تعهد سهم امضا می شود هنوز هیأت مدیره تشکیل نشده و با موسسین شرکت سر و کار داریم. بنابراین گزینه ب و د صحیح نیست.

۴۳. کدام یک از موارد زیر از وظایف مجمع عمومی مؤسس نمی باشد؟

الف) تصویب طرح اساسنامه شرکت

ب) اصلاح طرح اساسنامه شرکت

ج) انتخاب اولین مدیران یا بازرسان شرکت

د) تغییر در سرمایه شرکت

گزینه د صحیح است

طبق ماده ۸۳ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت، هر گونه تغییر در مواد اساسنامه یا در سرمایه شرکت یا انحلال شرکت قبل از موعد منحصراً در صلاحیت مجمع عمومی فوق العاده می باشد. بنابراین گزینه د در صلاحیت مجمع عمومی مؤسس نخواهد بود.

\* وظایف مجمع عمومی فوق العاده:

- تغییرات در اساسنامه یا الحاق یا حذف چند مواد از آن

- افزایش یا کاهش سرمایه شرکت

- ورود شریک یا شرکا جدید به شرکت

- تنظیم اساسنامه جدید یا تبدیل نوع شرکت

- انحلال شرکت قبل از موعد

**\*وظایف مجمع عمومی موسس:**

- رسیدگی به گزارش موسسین و تصویب آن
- احراز پذیره نویسی کلیه سهام شرکت و تادیه مبالغ آن
- تصویب طرح اساسنامه و در صورت لزوم اصلاح آن
- تصویب امتیازات (سهام ممتاز و سهم موسس)
- انتخاب اولین مدیران و بازررس یا بازرسان
- انتخاب یک روزنامه کثیرالانتشار

**\*وظایف مجمع عمومی عادی:**

- رسیدگی و اتخاذ تصمیم درباره کلیه امور جاری شرکت غیر از آنچه که در صلاحیت مجامع عمومی موسس یا فوق العاده است.
- رسیدگی به ترازنامه و حساب سود و زیان سال مالی قبل و صورت دارایی و مطالبات و دیون شرکت و صورت حساب دوره عملکرد و سالانه شرکت متعاقب استماع گزارش مدیران و بازررس یا بازرسان
- انتخاب مدیران و بازررس یا بازرسان
- تصویب ترازنامه و دستور تقسیم سود بین صاحبان سهام
- تعیین روزنامه کثیرالانتشاری که آگهی ها و اطلاعیه های شرکت تا مجمع عمومی عادی سال بعد در آن انتشار خواهد یافت .

**۴۴. انتخاب مدیران و بازرسان در صلاحیت:**

- الف) مجمع عمومی فوق العاده است که با اکثریت مطلق انتخاب می شوند.
- ب) مجمع عمومی مؤسس است که با اکثریت مطلق انتخاب می شوند.
- ج) مجمع عمومی عادی است که با اکثریت نسبی انتخاب می شوند.
- د) مجمع عمومی عادی است که با اکثریت مطلق انتخاب می شوند.

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۸۸ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت، در مجمع عمومی عادی تصمیمات همواره به اکثریت نصف به علاوه یک آراء حاضر در جلسه رسمی معتبر خواهد بود مگر در مورد انتخاب مدیران و بازرسان که اکثریت نسبی کافی خواهد بود.

حد نصاب تشکیل جلسه مجمع عمومی عادی: برای رسمیت اجلاس مجمع عمومی عادی حضور حداقل بیش از نصف سهام داران دارای حق رای الزامی است. چنانچه در دعوت اول حد نصاب مذکور حاصل نشود، جلسه بعدی (دوم) با حضور هر عده از

صاحبان سهام دارای حق رای رسمیت خواهد داشت و مصوبات آن نیز قانونی می باشد منوط به اینکه در دعوت دوم نتیجه دعوت اول (عدم تشکیل آن) قید شده باشد.

انتخاب اولین مدیران و بازرسان در صلاحیت مجمع عمومی موسس است و تصمیمات باید به اکثریت دو سوم آراء حاضر در جلسه اتخاذ گردد.

۴۵. شخصی که در سر وعده وجه برات را می پردازد بری الذمه محسوب می شود مگر آنکه:

الف) برات دهنده اذن در پرداخت نداده باشد.

ب) برات گیر برات را قبول نکرده باشد.

ج) وجه برات قانوناً در نزد او توقیف شده باشد.

د) همه موارد

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۲۵۸ قانون تجارت: «شخصی که در سروعه وجه برات را می پردازد بری الذمه محسوب می شود مگر آن که وجه برات قانوناً در نزد او توقیف شده باشد».

شرایط پرداخت صحیح و حصول برات ذمه:

۱- وجه برات باید به دارنده قانونی و واقعی پرداخت شود.

۲- دارنده برات جهت گرفتن وجه برات اهلیت قانونی داشته باشد.

۳- وجه برات قانوناً در نزد پرداخت کننده توقیف نشده باشد.

۴- وجه برات قبل از موعد پرداخت نشده باشد.

۵- برات باید به موجب نسخه ای که قبولی بر روی آن نوشته شده است پرداخت شده باشد. در غیر این صورت درمقابل شخصی که نسخه قبول شده را دارد مسئول پرداخت وجه آن است.

۴۶. در قرارداد حمل و نقل اگر مال التجاره تلف یا گم شود متصدی حمل و نقل:

الف) مسئول قیمت آن خواهد بود مگر اینکه ثابت نماید تلف یا گم شدن مربوط به جنس خود مال التجاره است.

ب) مسئول قیمت آن نخواهد بود مگر اینکه تقصیر او در حمل و نقل اثبات شود.

ج) مسئول قیمت آن نخواهد بود مگر اینکه عدم قوه قاهره اثبات گردد.

د) مسئول قیمت آن نخواهد بود مگر اینکه اهمال او در عیوب ظاهر اثبات شود.

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۳۸۶ قانون تجارت قاعده در صورت تلف یا گم شدن یا نقص یا تاخیر در حمل کالا، متصدی حمل مسئول است.

مسئولیت متصدی حمل تعهد به نتیجه است. اصل بر مسئولیت اوست مگر اینکه موارد زیر را اثبات کند:

۱- خسارات ناشی از جنس کالا

۲- خسارات ناشی از تقصیر ارسال کننده یا مرسل الیه

۳- خسارات ناشی از تعلیمات ارسال کننده یا مرسل الیه

۴- خسارات ناشی از حوادثی که هیچ متصدی مواظبی نتواند از آن جلوگیری کند.

مسئولیت متصدی حمل تعهد به نتیجه است و ید او امانی است؛ یعنی تنها در صورتی که موارد مذکور را اثبات کند از مسئولیت معاف خواهد شد.

۴۷. انجام کدام یک از معاملات ذیل توسط تاجر متوقف که هنوز حکم ورشکستگی او صادر نشده است باطل نمی‌باشد؟

الف) صلح خانه خود به ثالث در قبال مبلغ صد هزار تومان

ب) پرداخت دین خود به دائن به میزان ده میلیون تومان

ج) رهن مال غیر منقول خویش در ازای وامی که از بانک دریافت نموده است.

د) فروش ماشین شخصی خویش بر اساس قیمت بازاری آن.

گزینه د صحیح است

تاجر ورشکسته به محض توقف از ادای دیونش در وضعیتی قرار می‌گیرد که هر گونه عمل حقوقی او مشکوک تلقی می‌شود به همین دلیل، فاصله میان توقف تاجر ورشکسته و صدور حکم ورشکستگی را دوران مشکوک می‌نامند، مقنن با این هدف که در دوران مشکوک مانع به هم خوردن حالت تساوی میان طلبکاران بشود، برخی اعمال تاجر در این دوره را باطل اعلام نموده است که در ماده ۴۲۳ قانون تجارت معین شده است:

- ۱- هر صلح محاباتی یا هبه و به طور کلی هر نقل و انتقال بلاعوض اعم از این که راجع به منقول یا غیر منقول باشد؛ در این دو فرض ورود ضرر به طلبکاران مفروض است و طرفی که با ورشکسته معامله کرده است جزء غرما قرار خواهد گرفت.
- ۲- پرداخت دین؛ تادیه هر قرض اعم از حال یا موجد به هر وسیله که به عمل آمده باشد. نوع دین و شکل و وسیله پرداخت مهم نیست و چیزی که مهم است پرداخت و ادای دین می باشد که باطل است.
- ۳- وثیقه های دین؛ هر معامله ای که مالی از اموال منقول یا غیرمنقول تاجر را مقید نماید و به ضرر طلبکاران تمام شود.

#### ۴۸. کدام گزینه صحیح می باشد؟

- الف) همان طور که تاجر ممکن است دفتر نداشته باشد، داشتن دفاتر تجاری نیز ملازمه با تاجر بودن صاحب آن ندارد.
- ب) تاجر باید دفاتر تجاری داشته باشد در غیر این صورت با انجام اعمال تجاری، تاجر محسوب نمی شود.
- ج) کسی که دفاتر تجاری دارد تاجر محسوب می شود و اثبات خلاف آن ممکن نیست.
- د) تاجر ممکن است دفتر نداشته باشد ولی اگر شخصی دفاتر تجاری داشته باشد حتماً تاجر محسوب می شود.

گزینه الف صحیح است

داشتن دفاتر تجاری به معنای تاجر بودن نیست و نداشتن دفتر نیز به معنای تاجر نبودن نیست. هرچند که داشتن دفتر از تکالیف تاجر است اما نداشتن دفتر باعث نمی شود که او را تاجر ندانیم. هم چنین لزوماً هر شخصی که دفتر داشته باشد تاجر نخواهد بود. داشتن دفاتر تجاری می تواند اماره و قرینه تاجر بودن محسوب شود ولی دلیل نیست.

همچنین طبق تعریف تاجر که در ماده ۱ قانون تجارت آمده است، داشتن یا نداشتن دفاتر تجاری نمی تواند موجب انتساب یا عدم انتساب عنوان تاجر به شخصی شود.

#### ۴۹. قرارداد حمل و نقل در قانون تجارت شامل چه مواردی می شود؟

- الف) حمل اشیاء
- ب) حمل اشخاص
- ج) حمل اشیاء و اشخاص
- د) هیچ کدام

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۳۷۷ قانون تجارت، متصدی حمل و نقل کسی است که در مقابل اجرت حمل اشیاء را به عهده می گیرد. در قانون تجارت فقط حمل اشیاء قید شده است. در حالی که باتوجه به ماده ۲ قانون تجارت تصدی به حمل و نقل اعم از اشیا و اشخاص، تجاری می باشد.

#### ۵۰. در خصوص استرداد مال التجاره کدام گزینه صحیح می باشد؟

- (الف) اصل بر این است که مرسل الیه می تواند استرداد مال التجاره را تقاضا نماید مگر در موارد استثناء.
- (ب) اصل بر این است که مرسل الیه نمی تواند استرداد مال التجاره را تقاضا نماید مگر در موارد استثناء.
- (ج) اصل بر این است که ارسال کننده می تواند استرداد مال التجاره را بخواهد مگر در موارد استثناء.
- (د) اصل بر این است که ارسال کننده نمی تواند استرداد مال التجاره را بخواهد مگر در موارد استثناء.

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۳۸۲ قانون تجارت، مادام که مال التجاره نزد متصدی حمل است استرداد کالا با پرداخت هزینه ها و خسارات مجاز است. استثنائات عبارتند از:

- ۱- در صورتی که بارنامه توسط ارسال کننده تهیه و به وسیله متصدی حمل و نقل به مرسل الیه تسلیم شده باشد.
- ۲- در صورتی که متصدی حمل و نقل رسیدی به ارسال کننده داده و ارسال کننده نتواند آن را پس دهد.
- ۳- در صورتی که متصدی حمل و نقل به مرسل الیه اعلام کرده باشد که مال التجاره به مقصد رسیده و باید آن را تحویل گیرد.
- ۴- در صورتی که پس از وصول مال التجاره به مقصد مرسل الیه تسلیم آن را تقاضا کرده باشد. در این موارد متصدی حمل و نقل باید مطابق دستور مرسل الیه عمل کند معذالك اگر متصدی حمل و نقل رسیدی به ارسال کننده داده مادام که مال التجاره به مقصد نرسیده مکلف به رعایت دستور مرسل الیه نخواهد بود مگر اینکه رسید به مرسل الیه تسلیم شده باشد.

#### ۵۱. نسبت به دعوای خسارت علیه متصدی حمل و نقل مدت مرور زمان ..... ولی در مورد مسئولیت آواری غیرظاهر مرسل الیه باید ظرف ..... آن را به متصدی اطلاع دهد.

(الف) دو سال - یک ماه

(ب) یک سال - هشت روز

(ج) شش ماه - ده روز

(د) پنج ماه - بیست روز

گزینه ب صحیح است

طبق ماده ۳۹۱ قانون تجارت: «اگر مال التجاره بدون هیچ قیدی قبول و کرایه آن تادیه شود دیگر علیه متصدی حمل و نقل دعوی پذیرفته نخواهد شد مگر در مورد تدلیس یا تقصیر عمده به علاوه متصدی حمل و نقل مسئول آواری غیر ظاهر نیز خواهد بود. در صورتی که مرسل الیه آن آواری را در مدتی که مطابق اوضاع و احوال رسیدگی مال التجاره ممکن بود به عمل آید و یا بایستی به عمل آمده باشد مشاهده کرده و فوراً پس از مشاهده به متصدی حمل و نقل اطلاع دهد. در هر حال این اطلاع باید منتهی تا هشت روز بعد از تحویل گرفتن مال التجاره داده شود». طبق ماده ۳۹۳ قانون تجارت، نسبت به دعوی خسارت علیه متصدی حمل و نقل مدت مرور زمان يك سال است. مبدء این مدت در صورت تلف یا گم شدن مال التجاره و یا تاخیر در تسلیم روزی است که تسلیم بایستی در آن روز به عمل آمده باشد و در صورت خسارات بحری (آواری) روزی است که مال به مرسل الیه تسلیم شده باشد.

۵۲. کدام یک از دفاتر نیاز به امضای نماینده اداره ثبت ندارند؟

(الف) روزنامه

(ب) کپی

(ج) کل

(د) دارایی

گزینه ب صحیح است

طبق ماده ۱۱ قانون تجارت، دفاتر مذکور در ماده ۶ به استثناء دفتر کپی قبل از آن که در آن چیزی نوشته شود به توسط نماینده اداره ثبت (که مطابق نظامنامه وزارت عدلیه معین می شود) امضاء خواهد شد. برای دفتر کپی امضاء مزبور لازم نیست. انواع دفاتر تجاری: دفتر روزنامه، دفتر کل، دفتر دارایی، دفتر کپی.

۵۳. خرید اموال غیر منقول به قصد فروش توسط شرکت سهامی:

(الف) عمل غیر تجاری است.

(ب) عمل تجاری است.

(ج) ممکن نیست.

(د) نیاز به حمن دادگاه دارد.

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۴ قانون تجارت، معاملات غیرمنقول به هیچ وجه تجاری محسوب نمی شود. عده ای قائل به وجود یک استثنا برای ماده ۴ قانون تجارت هستند؛ به موجب ماده ۵ قانون تملک آپارتمان ها انواع شرکت های موضوع ماده ۲۰ قانون تجارت که اقدام به خرید غیرمنقول با قصد ساختمان خانه و آپارتمان و محل کسب به منظور سکونت یا پیشه یا اجاره یا فروش می کنند و اساسا برای این موضوعات تشکیل می شوند با این کار عمل تجاری ذاتی انجام می دهند.

درست است که معاملات غیرمنقول به هیچ وجه تجاری محسوب نمی شود لکن دلالی این نوع معاملات، حق العمل کاری در معاملات غیرمنقول، بیمه اموال غیرمنقول و تسهیل معاملات غیرمنقول که در ماده ۲ قانون تجارت ذکر شده اند عمل تجاری محسوب می شود.

شرکت سهامی شرکت تجاری محسوب می شود فارغ از عملکردی که دارد تجاری محسوب می شود.

#### ۵۴. در شرکت های سهامی مسئولیت صاحبان سهام:

(الف) تضامنی است.

(ب) محدود به مبلغ اسمی سهام است.

(ج) محدود به قیمت واقعی سهام است.

(د) منتفی است.

گزینه ب صحیح است

به موجب ماده ۱ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مسئولیت صاحبان سهام در شرکت سهامی محدود به مبلغ اسمی سهام است.

|           |           |      |         |                  |             |                 |        |
|-----------|-----------|------|---------|------------------|-------------|-----------------|--------|
| سهامی عام | سهامی خاص | نسبی | تضام نی | با مسئولیت محدود | مختلط سهامی | مختلط غیر سهامی | تعاونی |
|-----------|-----------|------|---------|------------------|-------------|-----------------|--------|

| حداقل<br>تعداد<br>شرکا | ۵                      | ۳                      | ۲       | ۲       | ۲                    | ۴        | ۲                                                                                       | ۷                                                                                                                |
|------------------------|------------------------|------------------------|---------|---------|----------------------|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| حداقل<br>سرمایه        | پنج<br>میلیون<br>ریال  | یک<br>میلیون<br>ریال   | -       | -       | -                    | -        | -                                                                                       | -                                                                                                                |
| میزان<br>مسئول<br>یت   | مبلغ اسمی سهام هر شریک | مبلغ اسمی سهام هر شریک | به نسبت | نامحدود | سهام الشریکه هر شریک | به میزان | شرکای سهامی: به میزان<br>شرکای ضامن: نامحدود<br>شرکای غیر ضامن:<br>به میزان سهم الشریکه | در صورت سهامی<br>بودن: به میزان مبلغ<br>اسمی هر سهامدار<br>در غیر سهامی: با<br>توجه به تراضی شرکا<br>در اساسنامه |

#### ۵۵. کدام گزینه در خصوص حق العمل کاری صحیح می باشد:

(الف) حق العمل کار به نام و حساب آمر معامله می کند.

(ب) حق العمل کار نمی تواند مخارج انبارداری را از آمر دریافت دارد.

(ج) وقتی حق العمل کاری مستحق حق العمل می شود که معامله منعقد شده باشد.

(د) حق العمل کار در مقابل آمر حق حبس دارد.

گزینه د صحیح است

حق العمل کار کسی است که به نام خود ولی به حساب آمر معامله می کند و در برابر این عمل، حق الزحمه (حق العمل) دریافت می کند. از جمله اختیارات و تکالیف حق العمل کار می توان به لزوم آگاه کردن آمر از اقداماتی آن که آمر دستور داده باشد اشاره کرد. حق العمل کار تنها در صورتی می تواند اجرت حق العمل کاری را مطالبه کند که معامله اجرا شده باشد و در صورت عدم اجرا، مستند به فعل آمر باشد. حق العمل کار در مقابل آمر برای وصول مطالبات خود از او نسبت به اموالی که موضوع معامله بوده یا نسبت به قیمتی که اخذ کرده است، حق حبس خواهد داشت. (ماده ۳۷۱ قانون تجارت) حق العمل کار نمی تواند نسبت به اصل انجام کار، حق حبس خود را اعمال کند، اما وی می تواند نسبت به اموال و قیمتی که به واسطه معامله صورت گرفته است، حق حبس خود را اعمال کند. وی هم چنین می تواند مخارجی را که کرده است از آمر مطالبه کند.

#### ۵۶. قائم مقام تجارتي:

- الف) تاجر می باشد و با فوت رئیس تجارتخانه منحل می شود.
- ب) تاجر می باشد و با فوت رئیس تجارتخانه منحل نمی شود.
- ج) تاجر نمی باشد و با فوت رئیس تجارتخانه منحل نمی شود.
- د) تاجر نمی باشد و با فوت رئیس تجارتخانه منحل می شود.

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۴۰۰ قانون تجارت، با فوت یا حجر رئیس تجارتخانه قائم مقام تجارتي منحل نیست با انحلال شرکت قائم مقام تجارتي منحل است.

قائم مقام تجاری کسی است که رئیس تجارتخانه او را برای انجام کلیه امور مربوط به تجارتخانه یا یکی از شعب آن نائب قرار داده و امضای او برای تجارتخانه الزام آور است. به تعبیر دیگر این شخص اعمال لازم را به نمایندگی و به نام و حساب رئیس تجارتخانه انجام می دهد نه برای خودش. بنابراین خودش تاجر نخواهد بود. زیرا تاجر کسی است که معاملات تجاری را به نام و حساب خود انجام دهد.

#### ۵۷. قرارداد ارفاقی بین چه کسانی منعقد می شود؟

- الف) تاجر ورشکسته و طلبکاران
- ب) مدیر تصفیه با طلبکاران
- ج) تاجر ورشکسته با مدیر تصفیه
- د) تاجر ورشکسته با عضو ناظر

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۴۷۹ قانون تجارت، قرارداد ارفاقی بین تاجر ورشکسته و طلبکارهای او منعقد می شود.

قرارداد ارفاقی به قراردادی گفته می شود که بعد از صدور حکم ورشکستگی و پس از رسیدگی به مطالبات و قبل از فروش یا تقسیم دارایی تاجر بین تاجر ورشکسته و تمام طلبکاران یا اکثریت نصف به علاوه یک، که سه چهارم کل طلب را از ورشکسته دارا است، طی شرایط معین و با تعیین ضوابط و مقرراتی منعقد می شود که طلبکاران ضمن گذشتن از مطالبات خود، قسمتی را

نیز در اختیار تاجر ورشکسته قرار می‌دهند تا به ادامه امور تجاری پرداخته و طلب طلبکاران را به صورت جزیی یا کلی در مدت زمانی که، مورد توافق طرفین قرارداد قرار گرفته است، پرداخت کند.

۵۸. دارنده چک می‌تواند صدور اجراییه را علیه ..... مطرح نماید و باید گواهینامه عدم پرداختی را که مطابقت امضای چک با امضای ..... را نشان می‌دهد ارائه نماید.

الف) صادرکننده - صادرکننده

ب) صادرکننده و ظهرنویسان - صادرکننده

ج) ظهرنویسان - صادرکننده

د) ظهرنویسان و ضامنان - صادرکننده

گزینه الف صحیح است

با توجه به شرایط و چگونگی وصول مبلغ چک از طریق اجرای ثبت فقط می‌توان علیه صادرکننده یا صاحب حساب (ماده ۲۵۲ آیین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجراء<sup>۱۲</sup>) تقاضای صدور اجراییه نمود. سایر امضا کنندگان (ظهرنویس و ضامن) از طریق اجرای ثبت قابل تعقیب نیستند.

۵۹. در شرکت تضامنی کدام گزینه در خصوص انتقال سهم‌الشرکه صحیح می‌باشد؟

الف) انتقال سهم‌الشرکه باید با رضایت تمام شرکاء باشد حتی اگر منتقل‌الیه از شرکای شرکت باشد.

ب) انتقال سهم‌الشرکه باید با رضایت اکثریت شرکاء باشد حتی اگر منتقل‌الیه از شرکای شرکت باشد.

ج) انتقال سهم‌الشرکه باید با رضایت تمام شرکاء باشد مگر اینکه منتقل‌الیه از شرکای شرکت باشد.

د) انتقال سهم‌الشرکه باید با رضایت اکثر شرکاء باشد حتی اگر منتقل‌الیه از شرکای شرکت باشد.

گزینه الف صحیح است

۱۲ - ماده ۲۵۲ آیین نامه اجرایی مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا و طرز رسیدگی به شکایات از عملیات اجرایی مصوب ۱۳۵۵: در صورتی که چک به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب صادر شده باشد صادرکننده چک و صاحب حساب متضامنا مسؤول پرداخت وجه چک بوده و به تقاضای بستانکار اجراییه علیه آنها بر اساس تضامن صادر می‌شود.

طبق ماده ۱۲۳ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت، در شرکت تضامنی انتقال سهم الشرکه به دیگری ولو اینکه منتقل الیه از شرکا شرکت باشد منوط به رضایت تمام شرکا است. این امر با این واقعیت که اعتبار شرکت به شخصیت شرکا متکی است مطابقت دارد.

درحالی که در شرکت بامسئولیت محدود به موجب ماده ۱۰۲ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت سهم الشرکه را می توان با رضایت عده ای از شرکا که لااقل سه چهارم سرمایه متعلق به آنها است و اکثریت عددی نیز دارند به غیر منتقل نمود. به نظر می رسد توافق مذکور جهت انتقال سهم الشرکه به یکی از شرکا ضروری نباشد.

#### ۶۰. در کدام یک از موارد ذیل قبول کننده برات، علی رغم قبولی تعهد براتی ندارد؟

الف) قبولی با تاریخ و مهر

ب) قبولی بدون تاریخ

ج) قبولی در خارج از ورقه برات

د) قبولی جزئی برات

گزینه ج صحیح است

قبولی برات باید مطابق با شرایط و تشریفات باشد که قانون تجارت معین نموده است:

- قبولی برات باید در خود ورقه ی برات نوشته شود و قبولی تلفنی و شفاهی اعتبار ندارد. در عین حال می توان قبولی را پشت یا روی ورقه ی برات نوشت.

- هر عبارتی که برات گیر در برات نوشته و امضا یا مهر کند، قبولی محسوب می شود. مگر اینکه آن عبارت صریحا دلالت بر عدم قبول داشته باشد.

- در صورتی که عبارت نوشته شده در برات دلالت بر عدم قبول یک جزء از برات داشته باشد، مابقی وجه برات قبول شده محسوب می شود.

- در صورتی که برات گیر بدون نوشتن هیچ عبارتی، برات را امضا یا مهر نماید، برات قبول شده محسوب می گردد.

- برات گیر ممکن است مبلغی به برات کش بدهکار باشد و بخواهد فقط تا میزان همان مبلغ، برات را قبول نماید. در چنین صورتی باید عبارتی دال بر عدم قبولی مازاد بر مبلغ بدهی خود را در برات نوشته و بقیه وجه برات را قبول نماید.

علاوه بر مهر یا امضای برات گیر، قید تاریخ قبولی نیز لازم و ضروری است. لیکن باید توجه داشت که عدم ذکر تاریخ برخلاف فقدان مهر یا امضاء، موجب بطلان قبولی نیست. بلکه در چنین موردی تاریخ صدور برات، تاریخ رؤیت و قبولی برات به حساب می آید.

### هقوق جزا

۶۱. چنانچه در جریان یک نزاع، شخص بدون قصد کشتن طرف دیگر با چوب بر سر شخص زده و مشارالیه فوت نماید، مرتکب چه نوع قتلی شده است؟

الف) عمد

ب) شبه عمد

ج) در حکم شبه

د) خطای محض

۶۲. در اکراه در قتل چنانچه اکراه شونده طفل غیر ممیز باشد:

الف) اولیای قانونی طفل ضامن دیه ی مقتول هستند.

ب) عاقله ی طفل ضامن دیه ی مقتول هستند.

ج) اکراه کننده و عاقله ی طفل بالمناصفه ضامن دیه ی مقتول هستند.

د) هیچ یک از طفل و عاقله ی او مسئولیتی ندارند.

۶۳. هر گاه شخصی که دارای دو چشم است، چشم کسی را که فقط دارای یک چشم است درآورد:

## سؤالات و پاسخنامه آزمون مرکز مشاوران قوه قضائیه ۱۳۹۰

الف) هر دو چشم شخص قصاص خواهد شد.

ب) یکی از چشم‌های فرد قصاص خواهد شد.

ج) یکی از چشم‌های فرد قصاص و از وی دیه‌ی کامله گرفته خواهد شد.

د) یکی از چشم‌های فرد قصاص و از وی نصف دیه‌ی کامله گرفته خواهد شد.

۶۴. برای تحقق جرم قلب مسکوکات طلا یا نقره، کدام یک از شرایط زیر لازم است؟

الف) شباهت

ب) مورد معامله واقع شدن

ج) از سکه‌های داخای یا خارجی رایج در ازار باشد.

د) همه موارد

۶۵. برای تحقق جرم سوء استفاده از ضعف نفس اشخاص مندرج در ماده ۵۹۶ قانون مجازات اسلامی کدام یک از شرایط زیر ضروری نیست؟

الف) بزه‌دیده‌ی این اشخاص تنها صغار، مجانی یا سفها هستند.

ب) از بزه‌دیده، سند تجاری یا غیرتجاری برای التزام بزه‌دیده یا برائت ذمه‌ی گیرنده‌ی سند اخذ شده باشد.

ج) شخص باید ولی، وصی یا قیم غیر رشید باشد.

د) هیچ‌کدام

۶۶. سرقت از کدام یک از مناطق زیر مشمول جرم سرقت مشدد مندرج در ماده ۶۵۸ قانون مجازات اسلامی نمی‌شود؟

الف) محل نزاع و درگیری

ب) مناطق جنگی

(ج) محل تصادف رانندگی

(د) مناطق آتش سوزی

۶۷. حکم قصاص توسط یکی از اولیای دم بدون اذن ولی امر:

الف) مانند قصاص توسط شخصی غیر از اولیای دم بدون اذن ولی دم است.

ب) موجب ثبوت تعزیر است.

ج) موجب ثبوت قصاص یا دیه خواهد شد.

د) موجب ثبوت قصاص یا تعزیر نخواهد شد.

۶۸. مجازات شروع به جعل گواهی پزشکی..... :

الف) مجازات ندارد

ب) برابر با مجازات معاون این جرم است

ج) برابر با مجازات مباشرت این جرم است

د) حداقل مجازات معاون جرم است

۶۹. عدم گزارش کدام یک از جرایم زیر به وسیله مدیران یا مسئولان نهادهای دولتی جرم محسوب نمی شود؟

الف) تصرف غیرقانونی

ب) سرقت

ج) تدلیس در معاملات دولتی

د) مداخله ناروا در معاملات دولتی

۷۰. کدام یک از اعمال زیر از مصادیق تعدد معنوی محسوب می شود؟

الف) فرار از زندان با تخریب یا شکستن درب زندان

ب) آدم ربایی و اخفای شخص ربوده شده

ج) تمرد در برابر مأمورین دولتی با استفاده از اسلحه

د) ترک انفاق همسر و فرزندان

۷۱. الف به قصد شوخی با دوست خود اقدام به ربودن مخفیانه ی کارت سوخت وی نموده است لیکن پس از ربودن اقدام به استفاده از کارت مذکور و عدم استرداد آن نموده است، عمل وی ..... است.

الف) سرقت رایانه ای و خیانت در امانت مشمول تعدد مادی جرایم مختلف

ب) سرقت تعزیری و سرقت رایانه ای مشمول تعدد مادی جرایم مشابه

ج) ربایش مشمول ماده ۶۶۱ قانون مجازات اسلامی

د) فاقد عنوان مجرمانه

۷۲. در صورت وجود کدام یک از شرایط زیر، راننده و سیله نقلیه هیچ گونه مسئولیتی در قبال دیه و خسارت وارده نخواهد داشت؟

الف) راننده با سرعت مجاز و مطمئن در حال حرکت بوده باشد.

ب) وسیله نقلیه نقص فنی نداشته باشد.

ج) عابر پیاده از منطقه ممنوع عبور کند.

د) همه موارد

۷۳. چنانچه مجنون ادواری در زمان افاقه مرتکب قتل مجنون اطباقی گردد..... :

الف) عاقله شخص، ضامن دیه مقتول است.

ب) خود شخص، ضامن دیه مقتول است.

ج) ضارب قصاص خواهد شد.

د) بیت‌المال، ضامن دیه مقتول است.

#### ۷۴. در کدام یک از موارد زیر امکان اجرای قصاص وجود دارد؟

الف) شخصی که دارای حس بویایی است، بینی شخصی را که فاقد حس بویایی است قطع کند.

ب) فرد گویا زبان فرد لال را قطع کند.

ج) شخص بینا چشم کسی را که فاقد حس بینایی است از حدقه درآورد.

د) هیچ‌کدام

#### ۷۵. کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

الف) لازم نیست رشوه حتما به صورت وجه نقد باشد بلکه انتقال مالی، پایین‌تر از قیمت معمولی نیز رشوه محسوب می‌شود.

ب) در صورت معلوم نبودن صاحب مال مورد ربا آن مال در اختیار ولی فقیه قرار می‌گیرد.

ج) در صورتی که قاضی به واسطه ارتشا حکم بر مجازاتی اشد از مجازات مقرر در قانون داده باشد، علاوه بر مجازات ارتشا به مجازات مقدار زائدی که مورد حکم واقع شده محکوم خواهد شد.

د) راشی در هر صورت از نظر جزایی مسئول است ولو اینکه برای حفظ حقوق حقه‌ی خود ناچار از دادن رشوه بوده باشد.

#### ۷۶. برای تحقق جرم اخفای جاسوسان مندرج در ماده ۵۱۰ قانون مجازات اسلامی کدام یک از شرایط زیر ضروری است؟

الف) قصد بر هم زدن امنیت ملی یا کمک به دشمن

ب) قصد تشویش اذهان عمومی

ج) قصد براندازی نظام

د) قصد اخلال در نظام سیاسی یا اقتصادی کشور

**۷۷. کدام یک از اعمال زیر جرم محسوب نمی‌شود؟**

الف) ازدواج با دختر نابالغ بدون اذن ولی - تدلیس در نکاح

ب) شهادت دروغ در دادگاه نزد مقامات رسمی - سوگند دروغ در دعوای حقوقی یا جزایی

ج) عدم فسخ نکاح دائم یا وقوع نکاح منقطع از جانب زوج - عدم ثبت رجوع یا طلاق از جانب زوجه

د) نکاح زن در عده رجعی با شخصی دیگر - تزویج زن شوهردار برای دیگری

**۷۸. کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با بزه «تصرف عدوانی» نادرست است؟**

الف) در صورتی که تعداد متهمان سه نفر یا بیشتر باشد صدور قرار بازداشت موقت الزامی است.

ب) دادگاه پس از صدور حکم محکومیت با تقاضای مدعی، موظف به اعاده وضع به حال سابق است.

ج) تصرف عدوانی مجدد مال پس از اجرای حکم قطعی از موجبات تشدید اجباری تکرار جرم است.

د) هیچ‌کدام

**۷۹. چنانچه مجنی علیه قبل از مرگ جانی را از قصاص عفو نماید ..... :**

الف) تأثیری در مجازات مرتکب نخواهد داشت.

ب) موجب تبدیل قصاص به حبس تعزیری خواهد شد.

ج) موجب سقوط قصاص و دیه خواهد شد مگر در صورت تصریح مجنی علیه

د) تأثیری در دیه نخواهد داشت.

۸۰. کدام یک از گزینه‌های زیر در رابطه با دستورات دادگاه مندرج در ماده ۴۸ مکرر قانون مجازات اسلامی در مورد مرتکبین جرایم تکراری صحیح نیست؟

الف) اعمال آنها تنها در جرایم تکراری عمدی امکان‌پذیر است.

ب) حداقل دو بار سابقه محکومیت کثیر ضروری است.

ج) ضمن صدور حکم و حداکثر برای دو سال می‌توان حکم به دستورات داد.

د) دستور دادگاه در این زمینه قطعی است.

## آیین دادرسی کیفری

۸۱. مدت مرور زمان جرمی که مجازات آن سه تا پنج سال حبس است، چه میزان است؟

الف) سه سال

ب) پنج سال

ج) ده سال

د) هفت سال

۸۲. کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

الف) فاصله بین ابلاغ احضاریه و موعد احضار حداکثر ۳ روز

ب) مدت زمان صدور رأی پس از اعلام ختم رسیدگی حداکثر یک هفته

ج) فاصله انتشار آگهی در روزنامه کثیرالانتشار یا محلی تا روز محاکمه حداقل یک ماه

د) هیچ کدام

۸۳. کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

## سؤالات و پاسخنامه آزمون مرکز مشاوران قوه قضائیه ۱۳۹۰

- الف) د صورتی که شاکی یا متهم یا شهود فارسی ندانند، دادگاه دو نفر را برای ترجمه تعیین می‌کند.
- ب) متهم و مدعی خصوصی می‌توانند مترجم را رد نمایند ولیکن قانون در ارتباط با موارد رد مترجم ساکت است.
- ج) رد یا قبول مترجم با دادگاه است و نظر دادگاه در این زمینه قطعی است.
- د) در صورتی که مدعی خصوصی یا متهم کر یا لال باشد دادگاه اقدام لازم را برای تحقیق از آنها توسط اهل خبره به عمل می‌آورد.

### ۸۴. مرجع تجدیدنظرخواهی از کدام یک از مجازات‌های زیر، دیوان عالی کشور است؟

- الف) احکام دادگاه کیفری
- ب) احکام دادگاه عمومی
- ج) احکام دادگاه انقلاب
- د) همه موارد

### ۸۵. در صورتی که یک سرتیپ نظامی مرتکب جعل گذرنامه، قتل عمدی، قاچاق مواد مخدر و افشای اسرار سری نظامی شده باشد، به جرایم وی در کدام مراجع رسیدگی خواهد شد؟

- الف) به ترتیب در دادگاه نظامی، انقلاب و کیفری استان
- ب) به ترتیب در دادگاه انقلاب، نظامی، کیفری استان، عمومی
- ج) به ترتیب در دادگاه عمومی، کیفری استان، انقلاب، نظامی
- د) به ترتیب در دادگاه‌های انقلاب، نظامی، کیفری استان

### ۸۶. از نظر آیین دادرسی رسیدگی در محاکم نظامی تابع کدام قانون است؟

- الف) قانون دادرسی نیروهای مسلح
- ب) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۷۸

ج) قانون اصول محاکمات جزایی

د) قانون اصلاح تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۸۱

۸۷. احکام غیابی دادگاه نظامی دو ..... است.

الف) در همان مرجع قابل واخواهی است.

ب) در دادگاه هم‌عرض دادگاه صادرکننده قابل واخواهی است.

ج) در دادگاه نظامی یک قابل واخواهی است.

د) قابل واخواهی نمی‌باشد.

۸۸. احالهی پرونده کیفری در مراجع نظامی توسط ..... صورت می‌گیرد.

الف) رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح

ب) قاضی رسیدگی‌کننده در شعبه دیگر

ج) رئیس قوه قضائیه

د) رئیس دیوان عالی کشور

۸۹) مرجع رسیدگی به جرم قاچاق مواد مخدری که مجازات آن اعدام است، کدام است؟

الف) دادگاه انقلاب

ب) دادگاه کیفری استان

ج) دادگاه انقلاب مگر آنکه مرتکب شخص زیر ۱۸ سال باشد که در این صورت دادگاه کیفری استان صالح است

د) دادگاه کیفری استان مگر آنکه مرتکب شخص زیر ۱۸ سال باشد که در این صورت دادگاه اطفال صالح است.

۹۰. مرجع رسیدگی بدوی و تجدیدنظر در جرایم مستوجب قطع عضو حدی به ترتیب کدام است؟

الف) دادگاه عمومی - دیوان عالی کشور

ب) دادگاه کیفری استان - دیوان عالی کشور

ج) دادگاه عمومی - دادگاه تجدیدنظر استان

د) دادگاه کیفری استان - دادگاه تجدیدنظر استان

۹۱. در رسیدگی به جرم محاربه و افساد فی الارض با مجازات قانون اعدام، بازپرس اقدام به صدور منع تعقیب نموده است، لیکن دادستان معتقد به مجرمیت متهم است، در این صورت ..... .

الف) نظر دادستان متبع است.

ب) رفع اختلاف در دادگاه کیفری استان به عمل می آید.

ج) رفع اختلاف در دیوان عالی کشور به عمل می آید.

د) رفع اختلاف در دادگاه عمومی یا انقلاب محل به عمل خواهد آمد.

۹۲. به اتهامات قاضی روحانی در کدام مرجع رسیدگی می شود؟

الف) دادگاه عالی انتظامی قضات

ب) دادگاه ویژه روحانیت

ج) دادگاه کیفری استان تهران

د) دادگاه انقلاب

۹۳. گروه شغلی معاون دادستان برابر گروه شغلی ..... است.

الف) دادستان

ب) بازپرس

ج) دادیار

د) دادرس علی البدل

۹۴. مطابق قانون آیین دادرسی کیفری کلیه جرایم دادرسی دارای جنبه ..... است.

الف) الهی

ب) عمومی

ج) خصوصی

د) شرعی

۹۵. کدام یک از موارد صدور قرار موقوفی تعقیب نیست؟

الف) عدم جرم بودن عمل اتهامی

ب) نسخ مجازات قانونی

ج) عفو

د) گذشت شاکی خصوصی در جرایم قابل گذشت

۹۶. در صورتی که رسیدگی به موضوع از جمله مسائلی باشد که در محدوده اختیارات تفویضی به قاضی رسیدگی کننده نباشد، قاضی ..... :

الف) قرار عدم صلاحیت صادر می کند.

ب) قرار رد دادرس صادر می کند.

ج) قرار امتناع از رسیدگی صادر می کند.

د) بدون صدور قرار پرونده را نزد رئیس حوزه قضایی می فرستد.

## سؤالات و پاسخنامه آزمون مرکز مشاوران قوه قضائیه ۱۳۹۰

۹۷. پرونده‌ای با موضوع زنای محصنه در دادگاه کیفری استان مطرح شده است، لیکن چنانچه مرجع مزبور پس از بررسی، شرایط احصان را احراز نکند و آن را در صلاحیت دادگاه عمومی تشخیص دهد مکلف است:

الف) رسیدگی را ادامه داده و حکم مقتضی صادر نماید.

ب) با صدور قرار عدم صلاحیت پرونده را به مرجع صالح بفرستد.

ج) با صدور قرار عدم صلاحیت پرونده را برای تعیین مرجع صالح به دیوان عالی کشور بفرستد.

د) با صدور قرار امتناع از رسیدگی پرونده را به مرجع صالح بفرستد.

۹۸. کدام یک از موارد زیر از مندرجات الزامی کیفرخواست نمی‌باشد؟

الف) مواد قانونی مورد استناد

ب) نوع قرار تأمین

ج) نوع و دلایل اتهام

د) تاریخ و محل دستگیری متهم

۹۹. مهلت مطالبه‌ی ضرر و زیان ناشی از جرم ..... :

الف) تا پایان اول جلسه دادرسی است.

ب) تا اولین جلسه دادرسی است.

ج) تا ختم دادرسی در مرحله بدوی است.

د) تا ختم دادرسی در مرحله تجدیدنظر است.

## امور حبسی

۱۰۱. در امور حسبی دادرسی تا چه زمانی دلایل را باید قبول کند؟

الف) تا نخستین جلسه رسیدگی

ب) تا پایان نخستین جلسه رسیدگی

ج) در تمام مواقع رسیدگی

د) در زمان رسیدگی دلیل پذیرفته نمی شود

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۱۴ قانون امور حسبی: «در امور حسبی دادرس باید هرگونه بازجویی و اقدامی که برای اثبات قضیه لازم است، به عمل آورد هر چند درخواستی از دادرس نسبت به آن اقدام نشده باشد و در تمام مواقع رسیدگی می تواند دلایلی را که مورد استناد واقع می شود قبول نماید».

## ۱۰۲. در صورت حدوث اختلاف در صلاحیت در امور حسبی رفع اختلاف با کدام دادگاه است؟

الف) با دادگاه عمومی هم عرض

ب) با دیوان عالی کشور

ج) با دادگاه تجدیدنظر استان

د) اگر بین دو دادگاه عمومی در یک استان باشد، با دادگاه تجدیدنظر استان و الا با دیوان عالی کشور

گزینه د صحیح است

ماده ۷ قانون امور حسبی مقرر کرده در صورت حدوث اختلاف در صلاحیت دادگاهها رفع اختلاف به ترتیب مقرر در آیین دادرسی مدنی به عمل می آید. لذا با مراجعه به مواد ۲۷ و ۳۰ قانون آیین دادرسی در امور مدنی در می یابیم که اگر بین دو دادگاه عمومی در یک استان باشد با دادگاه تجدیدنظر استان و گرنه با دیوان عالی کشور خواهد بود. در صورتی که دادگاه رسیدگی کننده خود را صالح به رسیدگی نداند با صدور قرار عدم صلاحیت، پرونده را به دادگاه صلاحیت دار ارسال می نماید و چنانچه دادگاه مرجوع الیه ادعای عدم صلاحیت را نپذیرد پرونده را جهت حل اختلاف به دادگاه تجدیدنظر استان ارسال می کند. رای دادگاه تجدیدنظر در تشخیص صلاحیت لازم الاتباع خواهد بود. در صورتی که اختلاف صلاحیت بین دادگاههای دو حوزه قضایی از دو استان باشد مرجع حل اختلاف به ترتیب یادشده، دیوان عالی کشور می باشد. هرگاه بین دیوان عالی کشور و دادگاه تجدیدنظر استان و یا دادگاه تجدیدنظر استان با دادگاه بدوی در مورد صلاحیت اختلاف شود حسب مورد، نظر مرجع عالی لازم الاتباع است.

۱۰۳. دادگاه صلاحیت دار برای رسیدگی به درخواست گواهی حصر وراثت کدام است؟

الف) دادگاه عمومی محل سکونت متوفی

ب) دادگاه عمومی محل اقامت متوفی

ج) دادگاه عمومی محل اقامت دائمی متوفی

د) دادگاه عمومی محل وقوع ترکه

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۲ قانون تصدیق انحصار وراثت: «شخص و یا اشخاص مزبور باید برای تحصیل تصدیق وراثت و عده وراثت تقاضای کتبی به یکی از محاکم صلح محل اقامت دائمی متوفی یا محاکم بدایتی که وظایف صلحیه را انجام می دهند تقدیم کند در صورتی که محل اقامت دائمی متوفی در خارج از مملکت باشد به یکی از محاکم صلح تهران باید مراجعه شود.»

۱۰۴. سفیه کسی است که:

الف) زشت و زیبا را از هم تشخیص نمی دهد.

ب) اراده تمیز ندارد.

ج) منفعت عقلایی خود را تشخیص نمی دهد.

د) قصد انشاء در حقوق غیرمالی خود را ندارد.

گزینه ج صحیح است

ماده ۱۲۰۸ قانون مدنی: «غیررشید کسی است که تصرفات او در اموال و حقوق مالی خود عقلائی نباشد.»

ملاك سفه و رشد تشخیص نفع و ضرر است نه حسن و قبح زیرا تشخیص حسن و قبح مربوط به امر مالی نبوده و به رشد جزایی مربوط است. حجر سفیه مخصوص امور مالی اوست، اما با این حال، سفیه در استیفای حقوق مالی خود، به طور مطلق محجور اعلام نشده است، بلکه معاملات مالی او منوط به اجازه ولی (اگر سفیه متصل به صغر باشد) و یا قیم (اگر سفیه بعد از بلوغ حادث شده باشد) خواهد بود. معاملات صرفاً سودآور او صحیح و معاملات صرفاً مضر حتی با اجازه ولی یا قیم باطل است. بقیه معاملات نیازمند تنفیذ ولی یا قیم است.

۱۰۵. مقصود از تحریر ترکه چیست؟

الف) تعیین مقدار ترکه

ب) تصفیه ترکه

ج) تعیین مقدار ترکه و دیون متوفی

د) تعیین مقدار ترکه برای تحویل بستانکاران

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۲۰۶ قانون امور حسبی: «مقصود از تحریر ترکه تعیین مقدار ترکه و دیون متوفی است».

\* افراد صالح جهت درخواست تحریر ترکه:

- هر یک از ورثه متوفی یا نماینده قانونی آنها

- وصی بر اداره اموال متوفی

- امین غایب یا قیم محجوری که غایب یا محجور، جزء ورثه متوفی باشند.

۱۰۶. رد ترکه یعنی چه؟

الف) دادن ترکه به بستانکاران

ب) عدم پذیرش ترکه

ج) خودداری بعضی یا همه وراثت از قبول ترکه

د) اعراض از مالکیت

گزینه ج صحیح است

رد ترکه به معنای خودداری بعضی یا همه وراثت از قبول ترکه است.

اعم از رد یا قبول ترکه، با رد ترکه، آن چه پس از تصفیه باقی بماند متعلق به ورثه خواهد بود لذا با رد ترکه، ترکه به بستانکاران نخواهد رسید و گزینه الف صحیح نیست.

موضع وراثت در قبال ترکه، رد یا قبول ترکه است و عدم پذیرش از نظر حقوقی نمانوس است و بنابراین گزینه ب صحیح نیست.

رد ترکه به معنای اعراض مالکیت نیست و با رد نیز، ماترک به ورثه خواهد رسید. لذا گزینه د صحیح نیست.

۱۰۷. ولی خاص طفل عبارت است از:

الف) پدر

ب) جد پدری

ج) وصی منصوب از طرف پدر یا جد پدری

د) موارد مندرج در بندهای الف، ب و ج

گزینه د صحیح است

طبق ماده ۱۱۹۴ قانون مدنی: «پدر و جد پدری و وصی منصوب از طرف یکی از آنان ولی خاص طفل نامیده می شود.»

۱۰۸. چنانچه درخواست تقسیم ترکه متضمن نام تمامی ورثه و اشخاص دیگری که ترکه باید بین آنها تقسیم شود نباشد:

الف) دادگاه به نحو مقتضی تحقیق و اشخاص ذی نفع را شناسایی و دعوت می کند.

ب) دادگاه به نحو مقتضی تحقیق و اشخاص ذی نفع را شناسایی و بدون دعوت از آنان سهام هر کدام را تعیین می کند.

ج) دادگاه قرار رد درخواست تقسیم ترکه صادر می نماید.

د) دادگاه نسبت به تعیین سهام به تعیین سهام ورثه ای که نام آنان قید شده اقدام و نسبت به سایرین تصمیمی اتخاذ نمی نماید.

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۳۰۴ قانون امور حسبی، درخواست تقسیم باید کتبی و مشتمل بر امور زیر باشد:

۱- نام و مشخصات درخواست کننده و متوفی

۲- ورثه و اشخاص دیگری که ترکه باید بین آنها تقسیم شود و سهام هر یک.

رای شماره ۱۴۴۰ هیئت عمومی دیوان عالی کشور مقرر کرده است که دعوی افراز باید به طرفیت تمام افراد ذی نفع مطرح شود. نظر به این که اشاعه و انتشار سهام شرکاء در تمام اجزاء ملک مشاع چنین ایجاب می کند که دادخواست افراز به طرفیت کلیه شرکاء داده شود و با شرکت و مداخله کلیه آنان سهم کسانی که از دادگاه تقاضای تقسیم نموده اند تعیین گردد. لذا در صورتی که متضمن نام تمامی اشخاص مذکور نباشد، دادگاه قرار رد دادخواست تقسیم ترکه صادر می نماید.

۱۰۹. کدام مورد از شرایط اعتبار وصیت نامه خودنوشت نیست؟

الف) به خط موصی نوشته شده باشد.

ب) دارای تاریخ روز و ماه و سال باشد.

ج) به امضاء موصی رسیده باشد.

د) یک نفر شاهد امضاء موصی را گواهی نموده باشد.

گزینه د صحیح است

طبق ماده ۲۷۸ قانون امور حسبی: «وصیت نامه خودنوشت در صورتی معتبر است که تمام آن به خط موصی نوشته شده و دارای تاریخ روز و ماه و سال به خط موصی بوده و به امضاء او رسیده باشد.»

۱۱۰. زنی که شوهر او غایب مفقودالاثر بوده و حاکم او را طلاق داده باشد:

الف) باید عده وفات نگه دارد.

ب) باید عده طلاق نگه دارد.

ج) نظر به اینکه تقاضای طلاق زن غایب مفقودالاثر پس از چهار سال از تاریخ غیبت او پذیرفته می شود طلاق مزبور عده ندارد.

د) عده او در طهر است.

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۱۱۵۶ قانون مدنی: «زنی که شوهر او غایب مفقودالاثر بوده و حاکم او را طلاق داده باشد باید از تاریخ طلاق عده وفات نگاه دارد». عده وفات چه دردائم و چه در منقطع در هر حال چهار ماه و ده روز است. هرگاه شخصی چهار سال تمام غایب مفقودالاثر باشد، زن او می تواند تقاضای طلاق کند؛ در این صورت با رعایت ماده ۱۰۲۳ حاکم او را طلاق می دهد.

۱۱۱. در صورتی که ترکه میت قبل از اداء دیون وی تقسیم شده باشد چه حکمی دارد؟

الف) تقسیم ماترک صحیح نبوده و طلبکار صرفاً می تواند درخواست ابطال آن را بنماید.

ب) تقسیم باطل است چون قبل از پرداخت دیوت حق ورثه بر ترکه مستقر نشده است.

ج) تقسیم صحیح است و طلبکار می‌تواند به هر یک از وراثت به نسبت سهم الارث آنان رجوع نماید.

د) تقسیم صحیح است و هر یک از ورثه متضامناً مسئول پرداخت تمامی دیون می‌باشند.

گزینه ج صحیح است

ماده ۳۲۶ قانون امور حسبی، در این زمینه مقرر کرده است که مقررات قانون مدنی راجع به تقسیم در مورد تقسیم ترکه جاری است. با مراجعه به ماده ۶۰۶ قانون مدنی در می‌یابیم: «هرگاه ترکه میت قبل از اداء دیون تقسیم شود و یا بعد از تقسیم معلوم شود که بر میت دینی بوده است طلبکار باید به هریک از وراثت به نسبت سهم او رجوع کند و اگر یک یا چند نفر از وراثت معسر شده باشد طلبکار می‌تواند برای سهم معسر یا معسرین نیز به وراثت دیگر رجوع نماید.»

## ۱۱۲. در فروش مال غیر منقول صغیر و صلح دعاوی مربوط به صغیر از طرف قیم کدام عبارت صحیح است؟

الف) هر دو مورد مستلزم تصویب دادستان است.

ب) هیچ‌کدام نیاز به تصویب دادستان ندارد.

ج) فروش مال غیر منقول صغیر مستلزم تصویب دادستان است ولی صلح دعاوی او از طریق قیم نیاز به تأیید دادستان ندارد.

د) فروش مال غیر منقول صغیر نیازی به تصویب دادستان ندارد ولی صلح دعاوی مولی علیه از ناحیه قیم مستلزم تصویب دادستان است.

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۸۳ قانون امور حسبی: «اموال غیر منقول محجور فروخته نخواهد شد مگر با رعایت غبطه او و تصویب دادستان».

ماده ۱۲۴۱ قانون مدنی: «قیم نمی‌تواند اموال غیر منقول مولی علیه را بفروشد و یا رهن گذارد یا معامله کند که در نتیجه آن، خود مدیون مولی علیه شود مگر با لحاظ غبطه مولی علیه و تصویب مدعی العموم. در صورت اخیر شرط حتمی تصویب مدعی العموم ملائت قیم می‌باشد و نیز نمی‌تواند برای مولی علیه بدون ضرورت و احتیاج قرض کند مگر با تصویب مدعی العموم».

ماده ۱۲۴۲ قانون مدنی: «قیم نمی‌تواند دعوی مربوط به مولی علیه را به صلح خاتمه دهد مگر با تصویب مدعی العموم».

۱۱۳. به موجب ماده ۱۵ قانون امور حسبی چنانچه ذی نفع نخواهد شخصاً در دادگاه حاضر شود می تواند نماینده ای بفرستد. نماینده یاد شده:

الف) فقط می تواند از بین وکلای دادگستری معرفی شود.

ب) هر کسی با وکالت نامه تنظیم شده در دفاتر اسناد رسمی از ناحیه ذی نفع معرفی شود.

ج) نماینده اعم از وکیل دادگستری یا غیر آن است و نیازی به تنظیم وکالت نامه رسمی نیست.

د) منظور نماینده قانونی یا قضایی است.

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۱۵ قانون امور حسبی: «اشخاص ذی نفع می توانند شخصاً در دادگاه حاضر شوند یا نماینده بفرستند و نیز می توانند کسی را به سمت مشاور همراه خود به دادگاه بیاورند و در صورتی که نماینده به دادگاه فرستاده شود نماینده او باید نزد دادرس محرز شود». (نیاز به تنظیم وکالت نامه رسمی نیست).

در تبصره آمده است نماینده اعم از وکلاء دادگستری یا غیر آنها است. بنابراین گزینه الف صحیح نیست.

آنچه که مهم است احراز نمایندگی است و قید نشده که سند رسمی باشد لذا گزینه ب صحیح نیست.

۱۱۴. پاسخ صحیح در کدام گزینه است؟ عده زوجه غایب مفقودالاثر ..... است.

الف) سه طهر

ب) سه حیض

ج) سه ماه

د) چهار ماه و ده روز

گزینه د صحیح است

زنی که شوهر او غایب مفقودالاثر بوده و حاکم او را طلاق داده باشد باید از تاریخ طلاق عده وفات نگاه دارد که طبق ماده ۱۱۵۴ قانون مدنی عده وفات چه در دائم و چه در منقطع در هر حال چهار ماه و ده روز است مگر این که زن حامل باشد که در این صورت عده وفات تا موقع وضع حمل است.

۱۱۵. هرگاه اموال غایب پس از صدور حکم موت فرضی بین وارثان او تقسیم شود:

الف) ید آنها امانی است.

ب) وارثان مالکند ولی مالکیت آنها ظاهری است.

ج) ید آنان موقت و ضمانی است.

د) مالکیت آنان واقعی و مسلم است.

گزینه د صحیح است

با توجه به مواد ۱۰۲۷ قانون مدنی<sup>۱۳</sup> و ۱۶۰ امور حسبی<sup>۱۴</sup> بعد از حکم موت فرضی، ورثه اجازه هرگونه دخل و تصرفی در اموال مزبور را داشته و مالکیت ایشان قطعی و مسلم می باشد و پیدا شدن غایب مفقودالاثر هیچ گونه اثری بر اعمال حقوقی انجام شده بر اموال ندارد و فقط باقی مانده اموال به مالکیت وی باز می گردد.

۱۱۶. هرگاه امین محجور، مجنون شود یا رشد خود را از دست بدهد:

الف) منعزل است.

ب) عزل می شود.

ج) امین دیگر به او ضم می شود.

د) هرگاه مجنون شود منعزل می شود و غیر رشید عزل می گردد.

گزینه الف صحیح است

با توجه به ماده ۱۲۱ قانون امور حسبی مقررات راجع به عزل قیم نسبت به امین هم جاری است. لذا با مراجعه به ماده ۱۲۴۹ قانون مدنی: «اگر قیم مجنون یا فاقد رشد گردد منعزل می شود». هنگامی که حجر مولی علیه پایان می یابد نیز قیم منعزل می شود.

<sup>۱۳</sup> - ماده ۱۰۲۷ ق.م. بعد از صدور حکم فوت فرضی نیز اگر غایب پیدا شود کسانی که اموال او را بعنوان وراثت تصرف کرده اند باید آنچه را که از اعیان یا عوض و یا منافع اموال مزبور حین پیدا شدن غایب موجود می باشد مسترد دارند.

<sup>۱۴</sup> - ماده ۱۶۰ ق.ا.ح: بعد از قطعیت حکم موت فرضی تامیناتی که از امین یا ورثه گرفته شده است مرتفع می شود.

### ۱۱۷. کدام گزینه صحیح است؟

الف) در امور حسبی دادرس حق ندارد مترجم انتخاب کند.

ب) در امور حسبی اگر دادرس آشنا به زبان باشد، باید مترجم انتخاب کند.

ج) در امور حسبی اگر دادرس آشنا به زبان باشد، ملزم به مداخله دادن مترجم نیست.

د) در امور حسبی اگر دادرس آشنا به زبان باشد، حق ندارد مترجم انتخاب کند.

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۴۶ قانون امور حسبی: «در امور حسبی اگر دادرس آشنا به زبان اشخاص باشد ملزم به مداخله دادن مترجم نیست و در صورت احتیاج به مترجم دادرس می تواند کسی که طرف اعتماد او است برای ترجمه انتخاب نماید».

### ۱۱۸. چنانچه دادرس در رسیدگی امور حسبی مشمول رد باشد کدام گزینه صحیح است؟

الف) باید از رسیدگی خودداری کند و اشخاص ذی نفع می توانند دادرس را رد نمایند.

ب) باید از رسیدگی خودداری کند ولی اشخاص ذی نفع نمی توانند دادرس را رد نمایند.

ج) رعایت موارد رد برای دادرس الزامی نیست حتی اگر اشخاص ذی نفع دادرس را رد نمایند.

د) در صورتی که اشخاص ذی نفع دادرس را رد نمایند می بایست از رسیدگی خودداری کند.

گزینه ب صحیح است

طبق ماده ۱۰ قانون امور حسبی: «در موارد ماده ۷ دادرس باید از رسیدگی خودداری نماید ولی اشخاص ذی نفع نمی توانند به استناد این ماده دادرس را رد نمایند».

### ۱۱۹. دادرس در امور حسبی تا چه زمانی می تواند دلایل را قبول کند؟

الف) تا پایان اولین جلسه دادرسی

ب) تا قبل از اولین جلسه دادرسی

ج) در زمان رسیدگی دلیل جدید پذیرفته نمی شود.

(د) د تمام مواقع رسیدگی

گزینه د صحیح است

طبق ماده ۱۴ قانون امور حسبی: «در امور حسبی دادرس باید هر گونه بازجویی و اقدامی که برای اثبات قضیه لازم است به عمل آورد هر چند درخواستی از دادرس نسبت به آن اقدام نشده باشد و در تمام مواقع رسیدگی می تواند دلائلی که مورد استناد واقع می شود قبول نماید».

۱۲۰. کدام گزینه غلط است؟

(الف) مقررات راجع به نیابت قضایی در آیین دادرسی مدنی ذکر شده است شامل امور حسبی نخواهد بود.

(ب) اموری که دادرسی در آنها ذی نفع است از موارد رد دادرس است.

(ج) درخواست در امور حسبی ممکن است کتبی باشد.

(د) درخواست در امور حسبی ممکن است زبانی (شفاهی) باشد.

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۵ قانون امور حسبی: «مقررات راجع به نیابت قضایی که در آیین دادرسی مدنی ذکر شده شامل امور حسبی خواهد بود».

طبق بند ۱ ماده ۸ قانون امور حسبی دادرس باید در اموری که در آنها ذینفع است از مداخله در امور حسبی خودداری کند لذا گزینه ب پاسخ سوال نیست.

درخواست به هر دو صورت کتبی و شفاهی امکان پذیر است طبق ماده ۱۳ قانون امور حسبی درخواست در امور حسبی ممکن است کتبی یا زبانی باشد. بنابراین گزینه ۳ و ۴ پاسخ سوال نیست.

## حقوق ثبت

۱۲۱. به شکایت از عملیات اجرایی در رابطه با اجرای اسناد در کدام مرجع رسیدگی می شود؟

(الف) در دادگاه های حقوقی محل صدور اجرائیه

ب) در دادگاه‌های جزایی محل صدور اجرائیه

ج) در اداره ثبت محل صدور اجرائیه

د) در هیأت نظارت حوزه ثبت محل صدور اجرائیه

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۲۲۹ آئین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجراء و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرائی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مصوب ۱۳۵۵: «عملیات اجرائی بعد از صدور دستور اجرا (موضوع ماده ۱ قانون اصلاح بعضی از مواد قانون ثبت و قانون دفاتر اسناد رسمی مصوب شهریور ماه ۱۳۲۲) شروع و هر کس (اعم از متعهد سند و هر شخص ذینفع) که از عملیات اجرائی شکایت داشته باشد می‌تواند شکایت خود را با ذکر دلیل و ارائه مدارک به رییس ثبت محل تسلیم کند و رییس ثبت مکلف است فوراً رسیدگی نموده و با ذکر دلیل رای صادر کند».

## ۱۲۲. ثبت اسناد با کدام مرجع است؟

الف) ادارات ثبت اسناد و املاک

ب) دفتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق

ج) دفتر دادگاه‌ها

د) رئیس اداره ثبت محل وقوع ملک

گزینه الف صحیح است

طبق ماده ۴۹ قانون ثبت اسناد و املاک: «وظایف مسئولین دفاتر از قرار ذیل است:

۱- ثبت کردن اسناد مطابق مقررات قانون

۲- دادن سواد مصدق از اسناد ثبت شده به اشخاصی که مطابق مقررات حق گرفتن سواد دارند.

۳- تصدیق صحت امضاء

۴- قبول و حفظ اسنادی که امانت می‌گذارند».

## ۱۲۳. علامات تجارتي و اختراعات و اکتشافات در چه مرجعی باید به ثبت برسد؟

الف) دفاتر اسناد رسمی

ب) اداره ثبت شرکتها

ج) وزارت صنایع

د) اداره مالکیت صنعتی

گزینه ب صحیح است

طبق طرح اصلاحی آیین نامه ثبت شرکتها مصوب شهریور ۱۳۴۰، راجع به تغییر نام "اداره ثبت شرکتها و علائم تجاری و اختراعات" به "اداره ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی"، ثبت علائم تجاری و اختراعات و نام تجاری و اشکال و ترسیمات صنعتی یکی از وظایف اداره ثبت شرکتها می باشد.

برای ثبت شرکت های تجاری و علائم و اختراعات در تهران اداره ای به نام اداره ی ثبت شرکتها و علائم تجاری و اختراعات که جزء تشکیلات اداره کل ثبت است تشکیل می شود و دارای وظایف زیر است:

- ثبت شرکت های داخلی و تشکیلات و موسساتی که برای مقاصد غیر تجاری در حوزه تهران تشکیل و تاسیس می شود.

- ثبت کلیه شرکت های خارجی

- ثبت علائم تجاری و صنعتی

- ثبت اختراعات

- ثبت تجاری و ثبت اسم تجاری

- پلمپ دفاتر تجاری حوزه تهران

۱۲۴. به دعاوی ناشی از دستور اجرای اسناد رسمی در کدام مرجع رسیدگی می شود؟

الف) هیأت نظارت ثبت محلی در حوزه آن دستور اجرا داده شده

ب) اداره ثبتی که در حوزه آن دستور اجرا داده شده

ج) دادگاه صلاحیت دار محلی که در حوزه آن دستور اجرا داده شده

د) شورای عالی ثبت شعبه امور اسناد

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۲ قانون اصلاح بعضی از مواد قانون ثبت و قانون دفاتر اسناد رسمی: «مرجع رسیدگی به دعاوی ناشی از دستور اجرای اسناد رسمی دادگاه صلاحیتدار محلی است که در حوزه آن دستور اجرا داده شده».

۱۲۵. مهلت اعتراض به درخواست ثبت ملک در رابطه با حقوق ارتفاقی عبارت است از:

الف) چهار ماه

ب) دو ماه

ج) یک ماه

د) پانزده روز

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۲۰ قانون ثبت اسناد و املاک: «مجاوری که نسبت به حدود یا حقوق ارتفاقی حقی برای خود قائل است می تواند فقط تا سی روز از تاریخ تنظیم صورت مجلس تحدید حدود به وسیله اداره ثبت به مرجع صلاحیتدار عرض حال دهد». هم چنین لازم به ذکر است ماده مزبور دلالتی بر عدم پذیرش اعتراض بر حقوق ارتفاقی از طرف غیرمجاور ندارد. در اعتراض بر حقوق ارفاقی مجاورت شرط نیست.

۱۲۶. در اصطلاح ثبت ملک جاری به چه ملکی گفته می شود؟

الف) ملکی که نسبت به آن درخواست ثبت نشده است.

ب) ملکی که نسبت به آن درخواست ثبت شده ولی عملیات ثبتی آن خاتمه نیافته.

ج) ملکی که مالک مشخصی ندارد.

د) ملکی که نسبت به آن طرح دعا شده و پرونده در جریان رسیدگی است.

گزینه ب صحیح است

طبق ماده ۲۱ قانون ثبت اسناد و املاک، پس از اتمام عملیات مقدماتی ثبت ملک در دفتر املاک ثبت شده و سند مالکیت مطابق ثبت دفتر املاک داده می شود. لذا ثبت ملک جاری به ملکی گفته می شود که نسبت به آن درخواست ثبت شده است ولی عملیات ثبتی خاتمه نیافته است.

املاك جاري به املاكي گفته مي‌شود كه سابقه ثبت در دفتر املاك نداشته باشد. لازم به ذكر است صدور سند مالكيّت نسبت به املاك جاري وقتي امكان پذير است كه تحديد حدود آن ها به عمل آمده و زمان واخواهي نسبت به اصل و تحديد بلامعارض سپري شده باشد.

## ۱۲۷. اجرای مفاد اسناد لازم‌الاجرا با کدام مرجع است؟

الف) دادگاه صالح محل تنظیم سند

ب) دفترخانه تنظیم‌کننده سند

ج) اداره ثبت محل تنظیم سند

د) هیأت نظام اداره کل ثبت محل تنظیم سند

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۲ آئین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجراء و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرائی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، درخواست اجرا در مورد اسناد رسمی لازم‌الاجراء نسبت به دیون و اموال منقول و املاک ثبت شده و نیز املاک مورد وثیقه و اجاره (مشمول قانون روابط موجر و مستأجر) اعم از اینکه ملک مورد وثیقه و اجاره ثبت شده یا در جریان ثبت باشد از دفترخانه‌ای که سند را ثبت کرده است به عمل می‌آید. در مورد سایر اسناد راجع به املاکی که ثبت در دفتر املاک نشده است برای اجراء مفاد سند ذینفع باید به دادگاه صالحه مراجعه کند.

## ۱۲۸. درخواست اجرای چک از دایره اجرای ثبت محلی به عمل می‌آید که:

الف) اقامتگاه متقاضی اجرا در آن محل واقع است.

ب) اقامتگاه صادرکننده چک در آن محل واقع است.

ج) بانک طرف حساب صادرکننده چک در آن محل واقع است.

د) به انتخاب متقاضی در هر یک از موارد الف، ب و ج

گزینه ج صحیح است

طبق ماده ۲۴۵ آیین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی، درخواست اجرا چک از ثبت محلی که بانک طرف حساب صادرکننده چک در آن محل واقع است به عمل می آید.

**۱۲۹. صدور قرار تأمین خواسته توسط دادگاه جایی که مستند به سند رسمی می باشد:**

الف) بنا به درخواست خواهان الزامی است.

ب) در صورت اثبات اینکه در معرض تضییع و تفریط است ضرورت دارد.

ج) با تودیع خسارت احتمالی میسر است.

د) موارد مندرج در بندهای ب و ج

گزینه الف صحیح است

طبق بند الف ماده ۱۰۸ قانون آیین دادرسی در امور مدنی در صورتی که دعوا مستند به سند رسمی باشد خواهان می تواند قبل از تقدیم دادخواست یا ضمن دادخواست راجع به اصل دعوا یا در جریان دادرسی تا وقتی که حکم قطعی صادر نشده است از دادگاه درخواست تأمین خواسته نماید و دادگاه مکلف به قبول آن است.

به طور کلی در چند مورد در صورت درخواست صدور قرار تأمین خواسته توسط خواهان، دادگاه مکلف به قبول است:

الف- دعوا مستند به سند رسمی باشد.

ب- خواسته در معرض تضییع یا تفریط باشد.

ج- در مواردی از قبیل اوراق تجاری و خواسته شده که به موجب قانون دادگاه مکلف به قبول درخواست تأمین باشد.

د- خواهان خساراتی را که ممکن است به طرف مقابل وارد آید نقداً به صندوق دادگستری بپردازد.

تبصره: تعیین میزان خسارت احتمالی با در نظر گرفتن میزان خواسته به نظر دادگاهی است که درخواست تأمین را می پذیرد صدور قرار تأمین موکول به ایداع خسارت خواهد بود.

**۱۳۰. کدام یک از مشاغل زیر منافی شغل سردفتری نمی باشد؟**

الف) قضاوت

ب) وکالت دادگستری

ج) عضویت در هیأت مدیره شرکت های تجاری

د) تدریس در دانشگاه

گزینه د صحیح است

طبق ماده ۱۵ قانون دفاتر اسناد رسمی و کانون سر دفتران و دفتریاران: «مشاغل زیر منافی شغل سردفتری و دفتریاری است:

۱- قضاوت و وکالت دادگستری و عضویت در موسسات دولتی و وابسته به دولت و شهرداری ها

۲- اشتغال به امر تجارت بنا به تعریف ماده ۱ قانون تجارت

۳- عضویت در هیئت مدیره و مدیریت عامل شرکت های تجاری و بانک ها و موسسات بیمه و موسسات دولتی و یا وابسته به دولت

۴- مدیریت روزنامه یا مجله اعم از مدیر مسئول یا مدیر داخلی و صاحب امتیاز و سردبیر (به استثناء نشریه کانون سردفتران و مجلاتی که صرفاً جنبه علمی داشته باشد)».

در تبصره این ماده قید شده است که تدریس در دانشگاه و مدارس عالی با اجازه وزارت دادگستری مانع از اشتغال به شغل سردفتری یا دفتری یاری نخواهد بود.

۱۳۱. با تحویل گواهی عدم امکان سازش در مهلت قانونی به دفتر طلاق، سردفتر طرفین را جهت اجرای صیغه طلاق و ثبت آن دعوت می نماید در صورت عدم حضور زوجه .... .

الف) زوج صیغه طلاق را جاری و پس از ثبت به وسیله دفترخانه به اطلاع زوجه رسانده می شود.

ب) برای مرتبه دوم و حداکثر ظرف مدت یک ماه زوجه دعوت و چنانچه از حضور امتناع نمود مطابق بند یک عمل می شود.

ج) برای مرتبه دوم و حداکثر ظرف مدت یک ماه زوجه دعوت و در صورتی که حاضر شد مراتب به دادگاه اعلام می شود تا مجوز اجرای غیابی صیغه طلاق را صادر نماید.

د) برای مرتبه دوم و حداکثر ظرف مدت یک ماه زوجه دعوت و چنانچه حاضر نشد به دادگاه اعلام می شود تا دادگاه رسماً صیغه طلاق را جاری و جهت ثبت صورت جلسه آن را دفتر ثبت طلاق ارسال نماید.

گزینه ب صحیح است

ماده ۲۱ قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۵۳: «مدت اعتبار گواهی عدم امکان سازش سه ماه از تاریخ صدور است در صورتی که ظرف مدت گواهی مذکور به دفتر طلاق تسلیم نشود از درجه اعتبار ساقط می گردد. دفاتر طلاق پس از ارائه گواهی عدم امکان سازش از ناحیه هر یک از زوجین به طرف دیگر اخطار می نماید ظرف مهلتی که از یک ماه تجاوز ننماید برای اجرای صیغه طلاق و ثبت آن حاضر شود. در صورتی که ظرف مهلت مقرر حاضر نشود دفتر طلاق مکلف است حسب تقاضای یکی از طرفین طلاق را جاری و ثبت نماید».

۱۳۲. در اسناد مالکیت معارض دادگاه پس از رسیدگی سندی که ..... باطل می کند:

الف) دارنده آن فاقد تصرف است.

ب) مؤخرالصدور است.

ج) هیأت نظارت و شورای عالی ثبت معارض تشخیص داده است.

د) جریان ثبتی آن صحیح انجام نشده است.

گزینه ب صحیح است

طبق بند ۲ ماده ۳ لایحه قانونی راجع به اشتباهات ثبتی و اسناد مالکیت معارض، ادارات ثبت مکلفند به محض اطلاع از صدور اسناد معارض وجود سند مالکیت معارض (سند مؤخرالتاریخ) را به دفاتر اسناد رسمی حوزه مربوطه و به دارندگان اسناد کتباً ابلاغ نمایند. در این بند آمده است: «... چنانچه دارنده سند مالکیت معارض با خطاری که طبق آیین دادرسی مدنی به او ابلاغ شده است در مدت دو ماه از تاریخ ابلاغ به دادگاه محل وقوع ملک مراجعه نکند و گواهی طرح دعوی را در ظرف مدت مذکور به اداره ثبت محل تسلیم نماید و رسید اخذ ننماید و دارنده سند مالکیت مقدم گواهی عدم طرح دعوی را از مراجع صالحه در مدت مزبور تقدیم دارد اداره ثبت بطلان سند مالکیت معارض موردخطار را در ستون ملاحظات ثبت ملک قید و مراتب را به دارنده سند مزبور و دفاتر رسمی اعلام خواهد نمود».

۱۳۳. سند مالکیت شش دانگ یک باب خانه به نام سه نفر مالکین مشاعی صادر شده، احد از مالکین مزبور قصد افراز سهم مشاعی خود را از سایر مالکین دارد، مرجع افراز کدام است؟

الف) دادگاه محل وقوع ملک

ب) هیأت نظارت استان محل وقوع ملک

ج) شورای عالی ثبت

د) اداره ثبت محل وقوع ملک

گزینه د صحیح است

طبق ماده ۱ قانون افراز و فروش املاک مشاع: «افراز املاک مشاع که جریان ثبتی آنها خاتمه یافته اعم از اینکه در دفتر املاک ثبت شده یا نشده باشد، در صورتی که مورد تقاضای یک یا چند شریک باشد با واحد ثبتی محلی خواهد بود که ملک مذکور در حوزه آن واقع است. واحد ثبتی با رعایت کلیه قوانین و مقررات ملک مورد تقاضا را افراز می نماید».

۱۳۴. ثبت ملک به حقوق کسانی که در آن ملک..... دارند به هیچ وجه و در هیچ صورت خللی وارد نمی‌آورد.

الف) مجرای آب و حق عبور

ب) مجرای آب یا چاه، قنات (اعم از دایر و بایر) و حق عبور

ج) مجرای آب یا چاه، قنات دایر

د) مجرای آب یا چاه، قنات (اعم از دایر و بایر)

گزینه د صحیح است

طبق ماده ۲۳ قانون ثبت اسناد و املاک: «ثبت ملک به حقوق کسانی که در آن ملک مجرای آب یا چاه، قنات (اعم از دایر و بایر) دارند به هیچ عنوان و در هیچ صورت خللی وارد نمی‌آورد».

۱۳۵. نسبت به ملکی که با سند مالکیت و مساحت معین مورد معامله قرار گرفته، بعداً معلوم می‌شود که دارای اضافه می‌باشد، نحوه اصلاح چگونه است؟

الف) خریدار می‌تواند با پرداخت بهای مساحت بر اساس ارزش عادلانه روز درخواست اصلاح سند را نماید.

ب) خریدار می‌تواند با پرداخت بهای مساحت اضافی بر اساس ارزش عادلانه زمان معامله درخواست اصلاح سند را نماید.

ج) اصلاح سند فقط با موافقت متعاملین انجام می‌شود.

د) خریدار می‌تواند با پرداخت بهای مساحت اضافی بر اساس ارزش اولین انتقال درخواست اصلاح سند را نماید.

گزینه د صحیح است

طبق ماده ۱۴۹ قانون ثبت الحاقی مورخ ۵۱/۱۰/۱۸: «نسبت به ملکی که با مساحت معین مورد معامله قرار گرفته باشد و بعداً معلوم شود اضافه مساحت دارد، ذی‌نفع می‌تواند قیمت اضافی را براساس ارزش مندرج در اولین سند انتقال و سایر هزینه‌های قانونی معامله به صندوق ثبت تودیع و تقاضای اصلاح سند خود را بنماید».

۱۳۶. نحوه ابلاغ آرای هیأت نظارت چگونه است؟

الف) در تابلو اعلانات ثبت محل الصاق می‌گردد.

ب) طبق مقررات آیین دادرسی مدنی ابلاغ می‌شود.

ج) طبق مقررات مفاد اجرای اسناد رسمی ابلاغ می‌شود.

د) به اشخاص ذی‌نفع ابلاغ می‌شود.

گزینه الف صحیح است

طبق تبصره ۵ ماده ۲۵ قانون ثبت و ماده ۹ آیین نامه اجرایی رسیدگی اسناد مالکیت معارض و هیات نظارت و شورای عالی، آراء هیات نظارت در دفتر اندیکاتور واحد ثبتی ثبت می‌شوند و رونوشت آراء قابل تجدیدنظر فرا در تابلو اعلانات ثبت محل الصاق می‌گردد.

### ۱۳۷. نقل و انتقال کشتی‌ها در کدام دفترخانه ثبت می‌شود؟

الف) دفترخانه‌ای که در حوزه ثبتی تهران قرار دارد.

ب) دفترخانه‌ای که در حوزه صدور پروانه مالکیت کشتی قرار دارد.

ج) دفترخانه‌ای که سازمان بنادر و کشتیرانی مصلحت می‌داند.

د) دفترخانه‌ای که دارای اجازه مخصوص از سازمان ثبت است.

گزینه د صحیح است

مطابق ماده ۱ آیین نامه ثبت انتقالات و معاملات کشتی‌ها مصوب ۱۳۴۴: «ثبت کلیه انتقالات و معاملات و اقاله راجع به کشتی‌ها اعم از عین یا منفعت اجباری است و منحصر به وسیله دفاتر اسناد رسمی که طبق مقررات این آیین نامه از طرف اداره کل ثبت اسناد و املاک اجازه مخصوص خواهد داشت انجام می‌شود».

### ۱۳۸. برای تفکیک آپارتمان‌ها کدام مدرک ضروری است؟

الف) نقشه مصوب شهرداری

ب) گواهی پایان کار ساختمانی شهرداری

ج) نقشه مورد تصویب مسکن و شهرسازی

د) نقشه مورد تصویب شورای عالی معماری

گزینه ب صحیح است

طبق بند ۲ دستورالعمل تفکیک آپارتمان ها: «تفکیک آپارتمان ها براساس گواهی پایان کار آپارتمان ها انجام می گردد...».

### ۱۳۹. طبق قوانین موجود، ثبت ملک .....

الف) اختیاری است نه الزامی

ب) الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را اختیاری بداند

ج) ثبت ملک الزامی است نه اختیاری

د) ثبت ملک در مرکز استان اجباری است و در سایر نقاط اختیاری

گزینه ج صحیح است

طبق بند ۱ ماده ۴۷ قانون ثبت اسناد و املاک: «در نقاطی که اداره ثبت اسناد و املاک و دفاتر اسناد رسمی موجود بوده و وزارت عدلیه مقتضی بداند ثبت اسناد ذیل اجباری است:

۱- کلیه عقود و معاملات راجعه به عین یا منافع اموال غیر منقوله که در دفتر املاک ثبت نشده.

۲- صلح نامه و هبه نامه و شرکت نامه».

ثبت املاک الزامی است درحالی که ثبت اسناد اصولاً اختیاری است مگر در مواردی. موارد الزامی طبق ماده ۴۶ قانون ثبت اسناد و املاک شامل موارد زیر است:

۱) کلیه عقود و معاملات راجع به عین یا منافع املاکی که قبلاً در دفتر املاک ثبت شده باشد.

۲) کلیه معاملات راجع به حقوقی که قبلاً در دفتر املاک ثبت شده است.

### ۱۴۰. به موجب قانون اجرای احکام مدنی توقیف مال غیر منقولی که سابقه ثبت ندارد:

الف) ممنوع است.

ب) چنانچه محکوم علیه در آن تصرف مالکانه دارد جایز است.

ج) در صورتی که حکم بر مالکیت محکوم علیه نسبت به آن صادر شده باشد جایز است.

(د) موارد مندرج در بند ب و ج

گزینه ب صحیح است

طبق ماده ۱۰۱ قانون اجرای احکام مدنی: «توقیف مال غیر منقول که سابقه ثبت ندارد به عنوان مال محکوم علیه وقتی جایز است که محکوم علیه در آن تصرف مالکانه داشته باشد و یا محکوم علیه به موجب حکم نهایی مالک شناخته شده باشد».

### متون

۱۴۱. عبارت را کامل کنید «لو قتل ..... کافراً و اسلم لم یقتل به بل علیه الدیه إن کان المقتول ذا دیه»

الف) الجاهل

ب) المضطر

ج) المکره

د) الکافر

گزینه د صحیح است

معنای عبارت: اگر یک کافر ذمی، ذمی دیگری را بکشد و سپس مسلمان شود، قصاص نمی شود و تنها دیه می پردازد. زمانی محقق می شود که یک ذمی، ذمی دیگری را بکشد. «إن کان المقتول ذا دیه»، قرینه است که مراد از کافر، ذمی است که در حقیقت محقون الدم است. اگر کافر، کافر دیگر را بکشد، و به همان کفر خود باقی بماند، طبق دستور اسلام کشته می شود زیرا یک آدمی را کشته که محقون الدم است و صاحب دیه اما اگر اسلام آورد قصاص ساقط است، اما دیه سر جای خود باقی است.

۱۴۲. در بیع سلف استعمال کدام یک از گزینه های زیر در مورد مشتری و مبیع صحیح است؟

الف) مسلم - مسلم فیه

ب) مسلم - مسلم الیه

ج) مسلم‌الیه - مسلم‌فیه

د) مسلم - مسلم‌فیه

گزینه الف صحیح است

بیع سلم دارای سه رکن است:

رکن اول) طرفین معامله: مسلم‌الیه (بایع) و مسلم (خریدار) دو طرف بیع سلم هستند.

رکن دوم) توافق طرفین (ایجاب و قبول): طرفین باید با یکدیگر برای انعقاد بیع سلم توافق نمایند.

رکن سوم) مورد معامله: مسلم‌فیه

۱۴۳. عبارت را با توجه به گزینه‌های زیر تکمیل نمایید «الوصیه نافذ فی ..... و فی الزائد یتوقف علی

امضاء .....

الف) فی الربع - الوارث

ب) فی الثلث - الموصی له

ج) فی الثلث - الوارث

د) فی الخمس - الحاكم

گزینه ج صحیح است

معنای عبارت: وصیت نسبت به یک سوم مال نافذ است و زائد بر آن مستلزم تنفیذ ورثه است.

وصیت باید بیش از ثلث نباشد. در صورتی که بیش از ثلث باشد غیر نافذ است و نیاز به تنفیذ وراثت دارد.

۱۴۴. کدام گزینه صحیح است؟

الف) من باع حیوان ثبت له الخيار الی الثلاثه ایام

ب) من اشتری حیوان ثبت له الخيار الی سته ایام

ج) من اشتری حیوان ثبت له الخيار الی ثلاثه ایام

د) من باع حیوان ثبت له الخيار الی سته ایام

گزینه ج صحیح است

معنای عبارت: هرکس حیوانی بخرد به مدت سه روز برای او خيار فسخ ایجاد می شود.

خيار حيوان تسلط خریدار حيوان بر فسخ عقد تا سه روز از زمان عقد است. اين خيار به خریدار اختصاص دارد و فروشنده، در صورتی که بهای پرداختی، حيوان باشد از آن برخوردار نیست.

۱۴۵. کدام گزینه صحیح است؟

الف) لا تصح الوکاله فی حيازه المباح

ب) تجوز الوکاله فی حيازه المباح

ج) لا تجوز الوکاله فی حيازه المباح

د) لا تنعقد الوکاله فی حيازه المباح

گزینه ب صحیح است

معنای عبارت: وکالت در حيازت مباحات جایز است.

موردی که به عنوان وکالت به وکیل تفویض می شود، باید قابلیت نیابت داشته باشد بنابراین در اموری که مباشرت شخص شرط نیست می تواند در این مورد به دیگری وکالت دهد.

۱۴۶. کدام گزینه صحیح است؟

الف) تصح الوکاله فی العبادات

ب) لا تصح الوکاله فی العبادات

ج) تصح الوکاله فی العبادات البدنيه دون الماليه

د) تصح الوکاله فی العبادات ماليه دون البدنيه

گزینه د صحیح است

معنای عبارت: وکالت در عبادات مالی صحیح است نه در عبادات بدنی

عبادات بدنی مانند نماز، روزه، حج و ... است که وکالت در آن صحیح نیست لذا گزینه الف و ج صحیح نیست.  
عبادات مالی مانند زکات، صدقات، کفاره و ... که وکالت در آن صحیح است. گزینه ب صحیح نیست چرا که به طور کلی وکالت در عبادات را صحیح نمی داند.

۱۴۷. کدام گزینه صحیح است؟

الف) لا تبطل الوکاله بموت الموکل

ب) تبطل الوکاله بموت الوکیل

ج) لا تبطل الوکاله بعروض الجنون

د) تبطل الوکاله بمرض الوکیل

گزینه ب صحیح است

معنای عبارت: وکالت با فوت وکیل پایان می یابد.

وکالت با فوت موکل یا وکیل باطل می شود چرا که عقد جایز است. حتی اگر عقد جایز وکالت، در ضمن عقد لازم به صورت شرط درآید و یا موکل حق عزل وکیل را از خود سلب و ساقط کند، با فوت وکیل یا موکل، وکالت باطل می شود؛

۱۴۸. کدام گزینه غلط است؟

الف) یصح التوکیل فی المضاربه

ب) یجوز التوکیل فی الیمین

ج) یجوز التوکیل فی المزارعه

د) یجوز التوکیل فی المساقاة

گزینه الف و ب صحیح است

توکیل در مزارعه و مساقات جایز است اما در مضاربه جایز نیست.

طبق تبصره ۲ ماده ۳۵ قانون آیین دادرسی در امور مدنی، سوگند غیرقابل توکیل است.

۱۴۹. کدام گزینه صحیح است؟

- الف) وکالت عقدی است لازم از هر دو طرف
- ب) وکالت عقدی است لازم از طرف وکیل
- ج) وکالت عقدی است لازم از طرف موکل
- د) وکالت عقدی است جایز از هر دو طرف

گزینه د صحیح است

وکالت عقد جایز است نسبت به هر دو طرف. همین که هریک از طرفین هرزمان که بخواهد می تواند وکالت را فسخ کند، نشاندهنده جایز بودن آن است.

طبق ماده ۶۷۸ قانون مدنی وکالت به طریق ذیل مرتفع می شود: ۱) به عزل موکل ۲) به استعفای وکیل ۳) به موت یا به جنون وکیل یا موکل

۱۵۰. در صورت اختلاف در توکیل.....

- الف) قول، قول مدعی است.
- ب) قول، قول منکر است.
- ج) قول، قول وکیل است.
- د) قول، قول موکل است.

گزینه ب صحیح است

اصل بر عدم توکیل است لذا قول، قول منکر است.

۱۵۱. در عبارت «الحمل ..... و ..... لو انفصل حیا» کدام گزینه صحیح است؟

- الف) یرث - یورث
- ب) یرث - لا یورث

ج) لا یرث - لا یورث

د) لا یرث - یرث

گزینه ج صحیح است

معنای عبارت: حمل ارث نمی برد و ارث باقی نمی گذارد مگر اینکه زنده متولد شود.  
برای اینکه جنین از اموال متوفی ارث ببرد، وجود ۲ شرط ضروری است:

- نطفه‌ی جنین در زمان فوت موّث منعقد بوده باشد.

- جنین زنده متولد شود، اگرچه فوراً پس از تولد بمیرد.

۱۵۲. «الاقاله: هی جاریه فی .....»

الف) فی جمیع الایقاعات

ب) فی جمیع العقود سوی النکاح

ج) فی جمیع العقود سوی الضمان

د) فی المعاوضه

گزینه د صحیح است

اقاله در حقیقت همان فسخ و به هم زدن معامله از دو طرف معامله است که در همه عقود به جز چند مورد راه دارد:

- نکاح

- ضمان

- وقف

- ایقاع

- اقاله اقرار و اخبار

۱۵۳. در عبارت «هی التي تقطع اللحم و تبلغ الجلده الرقیقه المغشیه العظم» گزینه صحیح کدام است؟

الف) السمحاق

ب) المتلاحمه

ج) الموضحه

د) الهاشمه

گزینه ج صحیح است

معنای عبارت: موضحه جراحی است که از گوشت بگذرد و پوست روی استخوان را کنار زده و استخوان را آشکار کرده باشد.

\* انواع جراحات:

- حارصه: خراش پوست بدون آنکه خون جاری شود.
- دامیه: خراشی که از پوست بگذرد و مقدار اندکی وارد گوشت شود و همراه با جریان خون باشد کم یا زیاد.
- متلاحمه: جراحی که موجب بریدگی عمیق گوشت شود لکن به پوست نازک روی استخوان نرسد.
- سمحاق: جراحی که از گوشت بگذرد و به پوست نازک روی استخوان برسد.
- موضحه: جراحی که از گوشت بگذرد و پوست نازک روی استخوان را کنار زده و استخوان را آشکار کرده باشد.
- هاشمه: عملی که استخوان را بشکند گرچه جراحی را تولید نکرده باشد.
- منقله: جراحی که درمان آن جز با جابجا کردن استخوان میسر نباشد.
- مامومه: جراحی که به کیسه مغز برسد.
- دامغه: جراحی که کیسه مغز را پاره کند.

۱۵۴. در عبارت «فی ثبوت القود علی السکران الاثم فی شرب السکران خرج به عن العمد و الاختیار تردد» حکم قود به چه معناست؟

الف) قتل شبه عمد

ب) قتل خطاء محض

ج) ديه قتل شبه عمد

د) قصاص

گزینه د صحیح است

معنای عبارت: شخص مستی که مرتکب جرمی شود در صورتی که عمداً خود را مست کرده باشد که فاقد اختیار شود قصاص می‌شود.  
حکم قود قصاص است.

۱۵۵. عبارت را با گزینه مناسب تکمیل نمایید: التلف ..... عن صحح الاقاله

الف) غیر مانع

ب) مانع

ج) النماء المبیع مانع

د) النماء الثمن مانع

گزینه الف صحیح است

معنای عبارت: تلف مانع اقاله نیست.

طبق ماده ۲۷۶ قانون مدنی تلف یکی از عوضین مانع اقاله نیست در این صورت به جای آن چیزی که تلف شده است مثل آن در صورت مثلی بودن و قیمت آن در صورت قیمتی بودن داده می‌شود.

۱۵۶. «لو امهر ما لا یملکه احد کالحر او ما لا یملکه المسلم کالخمر ..... و .....»

الف) صح العقد - بطل المهر

ب) صح العقد - صح المهر

ج) بطل العقد - بطل المهر

د) بطل العقد - صح المهر

گزینه الف صحیح است

معنای عبارت: اگر چیزی را به عنوان مهر قرار دهد که قابل تملک نباشد چیزی که مسلمان نمی‌تواند مالک شود، عقد صحیح و مهریه باطل است.

طبق ماده ۲۳۲ قانون مدنی: «شروط مفصله ذیل باطل است ولی مفسد عقد نیست:

۱- شرطی که انجام آن غیر مقدور باشد.

۲- شرطی که در آن نفع و فایده نباشد.

۳- شرطی که نامشروع باشد».

طبق ماده ۲۳۳ قانون مدنی: «شروط مفصله ذیل باطل و موجب بطلان عقد است:

۱- شرط خلاف مقتضای عقد

۲- شرط مجهولی که جهل به آن موجب جهل به عوضین شود

## ۱۵۷. الطلاق ..... لا یوجب الخروج عن الحصان.

الف) الخلع

ب) البائن

ج) الرجعی

د) المباراة

گزینه ج صحیح است

یکی از مواردی که زن و مرد علی رغم گسسته شدن علقه زوجیت باز هم محصن محسوب می شوند طلاق رجعی است. به دلیل اینکه اولاً روایت خاص در این مورد وجود دارد. ثانیاً ادله طلاق رجعی ثابت می کند که مطلقه رجعیه مانند زوجه انسان است و لذا احکام زوجه را دارد.

اگر طلاق به صورت بائن باشد از احصان خارج می شود. بنابراین گزینه ب صحیح نیست. طلاق خلع و مبارات از اقسام طلاق بائن هستند لذا گزینه الف و د نیز صحیح نیست.

## ۱۵۸. کدام گزینه صحیح است؟

الف) یثبت شرب المسکر بالا قرار مرتین

ب) یثبت شرب المسکر بالا قرار مره واحده

ج) یثبت شرب المسکر بالا قرار اربع مرّات

(د) لا یتبث شرب المسکر بالا قرار

گزینه الف صحیح است

معنای عبارت: شرب خمر با دو مرتبه اقرار اثبات می شود.  
هر کس دو بار اقرار کند که شراب خورده است محکوم به حد می شود.

۱۵۹. یشتراط فی صحه الوقف ..... و فی الموقوف علیه .....

الف) القبض

ب) التعین و القبض

ج) قبض و تعیین

د) تعیین

گزینه ج صحیح است

قبض در وقف شرط وقوع عمل حقوقی است و تا قبل از قبض امکان رجوع وجود دارد. وقف لازم نمی شود مگر با قبض.

۱۶۰. با توجه به عبارت «لو تلف المبیع قبل تسلیمه الی المشتري کان من مال البایع .....» کدام گزینه صحیح است؟

الف) در اثر تلف، بیع منقسخ می شود و ثمن به مشتری برمی گردد.

ب) در اثر تلف، اگر طرفین عقد را فسخ کنند و ثمن باید به مشتری برگردد.

ج) در اثر تلف، طرفین باید عقد را فسخ کنند و ثمن باید به مشتری برگردد.

د) در اثر تلف، طرفین می توانند عقد را اقاله کنند تا ثمن باید به مشتری برگردد.

گزینه الف صحیح است

اگر چه به مجرد وقوع بیع، مشتری مالک مبیع و بایع مالک ثمن می شود، ولی قاعده تلف مبیع پیش از قبض مقرر می دارد که هرگاه پس از عقد بیع و قبل از تسلیم، مبیع نزد بایع تلف شود، از مال بایع تلف شده است، نه از ملک مشتری، هر چند که مشتری از زمان تحقق عقد بیع، مالک مبیع شناخته می شود.

## سؤالات و پاسخنامه آزمون مرکز مشاوران قوه قضائیه ۱۳۹۰